

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

**ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ,
ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ
ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΜ 254

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΧΕΙΜΩΝΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΝΑ

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2010-2011

Εισαγωγή

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιαστεί με τρόπο απλό αλλά συγκεντρωτικό ότι αφορά την φορολογία νομικών προσώπων, την διάθεση των κερδών τους και τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις υπό πραγματικές συνθήκες.

Στο πρώτο μέρος θα δούμε βασικές αρχές που αφορούν την φορολογία όπως για παράδειγμα την έννοια του φόρου, ποια νομικά πρόσωπα υπόκεινται σε φορολογία και ποια απαλλάσσονται, ενώ στο δεύτερο μέρος θα αναλύσουμε τα είδη των επιχειρήσεων που υπόκεινται σε φορολογία καθώς και τα βιβλία που τηρούν ανάλογα με το μέγεθός τους. Μια εκτενής αναφορά στο κεφάλαιο 3 στο οποίο θα αναλυθούν όλες οι πηγές εισοδημάτων. Στο 4^ο κεφάλαιο της εργασίας θα προσπαθήσω με τρόπο άμεσο να παρουσιάσω την διαδικασία διάθεσης κερδών, καθώς επίσης και μια σύντομη έρευνα ανάμεσα σε μεγάλες επιχειρήσεις για τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τα κέρδη τους .

Η εργασία θα τελειώσει με μια αναφορά στον κοινωνικό χαρακτήρα του φόρου. Για τον ρόλο που <<παίζει>> η φορολογία για το κράτος, πόσο πραγματικά σημαντική είναι και τους τρόπους τους οποίους χρησιμοποιούν οι φορολογούμενοι προκειμένου να αποφύγουν την επιβολή φορολογίας .

Κεφάλαιο 1^ο

1. Γενικές έννοιες για την φορολογία

1.1. Η έννοια του φόρου

Σύμφωνα με τον συγγραφέα Κωνσταντίνο Φινοκαλιώτη η άσκηση κρατικής εξουσίας είχε συνδεθεί ανέκαθεν με την επιβολή οικονομικών βαρών, τα οποία αποτελούσαν τον αναγκαίο τροφοδότη για την κάλυψη των δαπανών της λειτουργίας της. Μεταξύ των πηγών των εσόδων του κράτους κεντρική θέση κατείχε η φορολογία .

Από την αρχαιότητα ήταν γνωστός ο θεσμός του φόρου αλλά η σημασία του σαν πηγή δημοσίων εσόδων ήταν μικρή, σε σχέση με την θέση που κατέχει ο θεσμός του φόρου στις πηγές χρηματοδότησης των δημοσίων δαπανών στην σύγχρονη εποχή. Εύκολα μπορεί να εξηγηθεί η σχέση κράτους και φόρου καθώς ο δεύτερος είναι απαραίτητος για την ομαλή λειτουργία του πρώτου. Καθώς για την παραγωγή δημοσίων αγαθών και την προσφορά δημοσίων υπηρεσιών βασική προϋπόθεση είναι να μετατεθούν πόροι από την ιδιωτική οικονομία στο δημόσιο. Στην αρχαιότητα οι κρατικές ανάγκες ήταν περιορισμένες αλλά και οι άλλες πηγές χρηματοδότησης ήταν όπως για παράδειγμα τα έσοδα από δημόσια κτήματα που κάλυπταν μεγάλο μέρος των κρατικών δαπανών, συνεπώς οι φόροι σαν μέσο χρηματοδότησης τους να είναι υποβαθμισμένα.

Αντίθετα η σύγχρονη εποχή έχει αυξημένες δαπάνες σε σχέση με τις πηγές χρηματοδότησης που συνεχώς μικραίνουν. Έτσι κρίνεται αναγκαία η μεταβίβαση αγοραστικής δύναμης από τον ιδιωτικό τομέα στο κράτος. Αυτό επιδιώκεται με αναγκαστικού χαρακτήρα μέσα όπως ο φόρος.

Ο φόρος είναι οικονομικό φαινόμενο , συνιστά όμως επίσης και θεσμό του δικαίου. Γι' αυτό αποτέλεσε και αποτελεί αντικείμενο επεξεργασίας τόσο της οικονομικής όσο και της νομικής επιστήμης. Σύμφωνα με την οικονομική επιστήμη ο φόρος είναι ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης της αγοραστικής δύναμης από τον ιδιωτικό στον δημόσιο φορέα

Εκτός όμως από αυτό αποτελεί και θεσμό του δικαίου ο οποίος συνδέεται με συγκεκριμένους περιορισμούς της κρατικής εξουσίας. Όπως για παράδειγμα εκείνους που προβλέπονται στις διατάξεις των παραγράφων 1,2 και 4 του άρθρου 78 του

συντάγματος που καθιστά την έννοια του φόρου αναγκαία καθώς και την διαφοροποίηση του από τα λοιπά δημοσιονομικά βάρη.

Ο κλασικός ορισμός της έννοιας του φόρου που διατυπώθηκε από τον G. Jeze, και έγινε αποδεκτός και από την ελληνική επιστήμη λέει ότι: ο φόρος αποτελεί άμεση και οριστική παροχή των ιδιωτών προς την δημόσια εξουσία και είναι αναγκαία για την κάλυψη των δημοσίων βαρών.

Η μεταβολή των αντιλήψεων περί κράτους καθιστούν αναγκαία την προσαρμογή του ορισμού του φόρου στις νέες λειτουργίες του θεσμού, καθώς η αναφορά στην λειτουργία του ως μέσο κάλυψης των δημοσίων βαρών αποδίδει εν μέρει τουλάχιστον, παρωχημένη αντίληψη σε σχέση με τους σκοπούς του φόρου. Συνεπώς επιβάλλεται η προσθήκη και των άλλων λειτουργιών στον ορισμό του φόρου (οικονομικών και κοινωνικών). Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι τα στοιχεία που συνθέτουν την έννοια του φόρου είναι:

- α) ο χαρακτήρας του ως άμεση χρηματική παροχή του ιδιώτη προς το κράτος
- β) το υποχρεωτικό της παροχής
- γ) ο οριστικός χαρακτήρας της παροχής
- δ) η μονομέρεια της παροχής, η έλλειψη δηλαδή ειδικού ανταλλάγματος από πλευράς του κράτους προς τον ιδιώτη.
- ε) οι λειτουργίες του: η κάλυψη δαπανών αλλά και η επιδίωξη επίτευξης άλλων οικονομικών και κοινωνικών στόχων του σύγχρονου κοινωνικού κράτους

1.2 Λειτουργίες του φόρου

Σύμφωνα με τον κλασικό ορισμό του φόρου όπως διατυπώθηκε από τον G. Jeze η φορολογία έχει να επιτελέσει μια μόνο λειτουργία; την κάλυψη των δημοσίων βαρών, την χρηματοδότηση δηλαδή μέρους των δημοσίων δαπανών. Η άποψη αυτή επικρατούσε μέχρι και τις αρχές του αιώνα μας. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή ο φόρος έπρεπε να είναι ουδέτερος. Όφειλε δηλαδή να μεταβιβάζει από τους ιδιώτες στο κράτος τα αναγκαία μέσα για την κάλυψη των δημοσίων δαπανών, χωρίς να έχει οποιαδήποτε επίδραση στην οικονομική ζωή. Ειδικότερα δεν έπρεπε να έχει οποιαδήποτε επίδραση στην διανομή του εισοδήματος ή την κατανομή των μέσων παραγωγής. Η σχέση με άλλα λόγια των εισοδημάτων προ και μετά την φορολόγηση έπρεπε να παραμένει αναλλοίωτη.

Σε αντίθεση με την θεωρία της ουδετερότητας του φόρου ο A. Wagner υποστήριξε στα τέλη του προηγούμενου αιώνα, την χρησιμοποίηση του φόρου ως μέσω διόρθωσης της σχέσης των οικονομικά ασθενέστερων προς τους οικονομικά εύρωστους πολίτες. Συνεπώς ο φόρος όφειλε να χρησιμεύει ως μέσο ρύθμισης της αναδιανομής του πλούτου. Απόφυγε όμως ο Wagner να καθορίσει το βαθμό διόρθωσης αυτής της σχέσης.

Εξάλλου από τις αρχές του αιώνα μας και ιδίως ενόψει των εμπειριών του Α Παγκοσμίου πολέμου και της μεγάλης οικονομικής κρίσης του 1929 έγινε φανερό ότι η φιλελεύθερη οικονομία υπό την απόλυτη μορφή, που γινόταν δεκτή από τον προηγούμενο αιώνα, αδυνατούσε να δώσει λύσεις στα μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Έτσι η ανάγκη να παρέμβει το κράτος έγινε γενικά αποδεκτή με διαφοροποιήσεις στο βαθμό της επέμβασης αυτής.

1.3 Ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

Τα νομικά πρόσωπα υπόκεινται στην φορολογία εισοδήματος με βάση ότι αποκτούν εισόδημα που διακρίνεται από εκείνο των φυσικών προσώπων που τα απαρτίζουν.

Σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση των εταιριών το πρόβλημα που τίθεται είναι αν θα πρέπει να αντιμετωπισθούν όλες με τον ίδιο τρόπο ή αν θα πρέπει να υπάρξει διαφοροποίηση μεταξύ των προσώπων και των κεφαλαιουχικών εταιρειών. Έχει υποστηριχθεί ότι οι προσωπικές εταιρείες δεν θα έπρεπε να φορολογούνται για το εισόδημα που απέκτησαν. Ο φόρος θα έπρεπε να επιβάλετε στους εταίρους και μάλιστα για το εισόδημα που αναλογεί στον καθένα.

Η υπαγωγή των προσωπικών εταιριών στον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων με την έννοια της επιβολής του φόρου στο εισόδημα που απέκτησαν τα φυσικά πρόσωπα από την εταιρεία θα πρέπει να αποδοθεί στο προσωπικό στοιχείο που κυριαρχεί στις εταιρείες αυτές, σε αντίθεση με τις ανώνυμες εταιρείες που προέχει το κεφαλαιουχικό στοιχείο. Συνεπώς σύμφωνα με αυτήν την άποψη οι ανώνυμες εταιρείες θα πρέπει να αποτελούν υποκείμενα ιδίου φόρου.

Η θέση αυτή θα μπορούσε να συνοψισθεί στα ακόλουθα : στο μέτρο που οι προσωπικές εταιρείες και οι ΕΠΕ συνιστούν νομικά πρόσωπα θα έπρεπε να υπόκεινται στο φόρο εισοδήματος. Σωστά λοιπόν σύμφωνα με τον ν. 2065/92 οι εταιρείες αυτές κατεστήθηκαν ως αυτοτελή υποκείμενα του φόρου εισοδήματος. Εσφαλμένα όμως εντάσσονται στην φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων αν

και θεωρούνται νομικά πρόσωπα. Εν μέρη αυτό θεωρείτε παράλογο με βάση το γεγονός ότι όλες οι μορφές εταιρειών έχουν κοινές βασικές ρυθμίσεις. Θα μπορούσαν λοιπόν να ενταχθούν στην φορολογία νομικών προσώπων και να θεσπιστούν ίσως κάποιες διαφοροποιήσεις που ίσως κρινόταν σκόπιμες.

1.4 Υποκείμενοι φόρου

Κάθε νομικό πρόσωπο υπόκειται σε φορολογία, τα νομικά αυτά πρόσωπα χωρίζονται στις εξής κατηγορίες :

- 1) Οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες (ΑΕ)
- 2) Οι συναιτερισμοί καθώς επίσης και οι ενώσεις
- 3) Οι ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ)
- 4) Μη κερδοσκοπικά ημεδαπά πρόσωπα δημοσίου δικαίου
- 5) Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν με εταιρική μορφή και οι αλλοδαποί οργανισμοί που έχουν σκοπό τα οικονομικά οφέλη
- 6) Οι δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές επιχειρήσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

1.5 Αντικείμενο του φόρου

Σε ότι αφορά τις εταιρείες που εντάσσονται στην φορολογία νομικών προσώπων, τίθεται το ερώτημα για το ποιο θα πρέπει να είναι το αντικείμενο αυτού του φόρου. Ειδικότερα το ερώτημα είναι κατά πόσο αντικείμενο του φόρου, θα πρέπει να αποτελεί το συνολικό κέρδος ή μόνο το αδιανέμητο τμήμα στους μετόχους. Το πρώτο θα μπορούσε να θεωρηθεί λογικό αν λάβουμε υπόψη μας ότι οι ανώνυμες εταιρείες και οι ΕΠΕ έχουν δική τους προσωπικότητα, οπότε θα πρέπει να φορολογούνται χωριστά από τα φυσικά πρόσωπα που τις αποτελούν. Συνεπώς θα πρέπει να φορολογούνται και οι ΑΕ και οι ΕΠΕ για το σύνολο των κερδών τους, αλλά και οι μέτοχοι τους για το συνολικό τους εισόδημα. Το σύστημα αυτό το οποίο θεωρείτε `` κλασικό `` εφαρμόζεται σε χώρες όπως η Δ Γερμανία, η Αυστρία, η Δανία, το Λουξεμβούργο και η Σουηδία.

Το σύστημα όμως αυτό έχει προκαλέσει σοβαρές επιφυλάξεις. Η σοβαρότερη των οποίων αφορά στην διπλή φορολογία των κερδών των εταιρειών που διανέμονται, τόσο στο εισόδημα της εταιρείας όσο και στο εισόδημα που διανέμεται στους μετόχους. Γεγονός που προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στην επενδυτική δραστηριότητα των εταιρειών, αφού προτρέπει τις εταιρείες στις ομολογίες ως μέσω

χρηματοδότησης των επενδύσεων τους, πράγμα που ασκεί δυσμενείς επιδράσεις στο οικονομικό σύστημα .

Σύμφωνα όμως με το Συμβούλιο της Επικρατείας, η διπλή φορολογία δεν αντίκειται στο Σύνταγμα (ΣτΕ 924/54), που άλλωστε δεν υφίσταται, καθώς για να υπάρχει διπλή φορολογία θα πρέπει να υπάρχει και ταύτιση υποκειμένων, κάτι το οποίο δεν συντρέχει αφού οι εταιρείες αποτελούν νομικές οντότητες και διακρίνονται από αυτές των φυσικών προσώπων. Η θέση όμως αυτή και γενικά το κλασικό σύστημα αδιαφορεί στο γεγονός ότι παρά την ξεχωριστή προσωπικότητα της ανώνυμης εταιρείας ο φόρος τελικά επιβαρύνει τα φυσικά πρόσωπα δηλαδή τους μετόχους της. Συνεπώς η ίδια φορολογητέα ύλη φορολογείται πάνω από μια φορά και μάλιστα ως φόρος εισοδήματος. Αυτό έχει ως συνέπεια την παραβίαση της αρχής της φοροδοτικής ικανότητας .

Προκειμένου να επιλυθεί το πρόβλημα, προτάθηκαν και εφαρμόστηκαν διεθνώς διάφορες λύσεις. Για παράδειγμα (από το 1959-1976) στην Γερμανία και στην Αυστρία θεσπίστηκαν διαφορετικοί (αναλογικοί) φορολογικοί συντελεστές : χαμηλοί για τα διανεμόμενα κέρδη και υψηλοί για τα μη διανεμόμενα. Ενώ από το 1977 καθιερώθηκε στην Δ. Γερμανία και με κάποιες παραλλαγές στην Νορβηγία, το Βέλγιο την Ελλάδα καθώς και σε άλλες χώρες. Το αναφερόμενο ως σύστημα έκπτωσης' με βάση το ν.δ. 3843/58. Το σύστημα αυτό λειτουργεί συνιστώντας αφενός στην φορολόγηση των κερδών που δεν διανέμονται με ορισμένο αναλογικό συντελεστή των κερδών αφετέρου που διανέμονται στους μετόχους με τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.δ.3843/58 στην φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων υποβαλλόταν το καθαρό εισόδημα της εταιρείας, εκτός από το τμήμα του εισοδήματος που διανεμόταν στους μετόχους το οποίο υπαγόταν στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι η μέθοδος αυτή παρουσιάζει συγκριτικά με τις άλλες μεθόδους περισσότερα πλεονεκτήματα. Το σύνολο των κερδών της εταιρείας υποβάλετε σε φόρο αλλά και η διπλή φορολογία, με όλες τις δυσμενείς συνέπειες που αναφέρθηκαν παραπάνω αποφεύγεται.

Σήμερα στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται σύστημα πίστωσης του φόρου. Σύμφωνα με το οποίο σε πρώτη φάση φορολογείτε το σύνολο των κερδών στο όνομα της εταιρείας και πιστώνεται ο φόρος που φορολογεί στο διανεμόμενο ποσό. Το διανεμόμενο ποσό φορολογείτε στην συνέχεια στο όνομα των

δικαιούχων, αφαιρείται όμως από τον οφειλόμενο φόρο εκείνος που είχε πιστωθεί. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η διπλή φορολογία αλλά και αδικίες όπως εκείνες που εμφανίζει το σύστημα που ισχύει στην χώρα μας που προβλέπει την αυτοτελή φορολόγηση με αναλογικό συντελεστή του συνόλου των κερδών στο όνομα της εταιρείας με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης .

Για τον προσδιορισμό του μέρους των κερδών που αναλογούν στα αφορολόγητα έσοδα ή στα εισοδήματα που φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης γίνεται επιμερισμός των συνολικών καθαρών κερδών ανάλογα με το ύψος των φορολογούμενων εσόδων και των αφορολόγητων. Επίσης σε περίπτωση διανομής στα προερχόμενα από τα παραπάνω φορολογούμενα κέρδη προστίθεται το μέρος των αφορολόγητων κερδών που αναλογούν στα διανεμόμενα κέρδη με οποιαδήποτε μορφή μετά την αναγωγή του εξεβρισκόμενου αυτού ποσού σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτό φόρου.

Για τις ΑΕ οι οποίες απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος βάσει ειδικών διατάξεων νόμων, αντικείμενο φόρου είναι τα κεφαλαιοποιούμενα ή διανεμόμενα κέρδη μετά την αναγωγή τους σε μικτό ποσό με την προσθήκη που αναλογεί σε αυτό φόρο. Εξαίρεση αποτελούν οι ΕΠΕ όπου συστήθηκαν με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ν.588/1977(ΦΕΚ 148Α΄) ,οι οποίες δεν υπόκεινται σε φόρο στο όνομα της εταιρείας αλλά στο όνομα του κάθε εταίρου για το ποσοστό των κερδών που του αναλογεί από την συμμετοχή του στην εταιρεία.

Εξαιρούνται επίσης ΕΠΕ που εκμεταλλεύονται λεωφορεία του ΚΤΕΛ, δημόσιες δημοτικές και κοινοτικές υπηρεσίες, συνεταιρισμοί, αλλοδαπές επιχειρήσεις και οργανισμοί, υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων, αλλοδαπές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται πλοία και αεροπλάνα και νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα .

1.6 Απαλλάσσονται από την φορολογία νομικών προσώπων :

- 1) Τα εισοδήματα από τα ακίνητα του Αγίου Όρους, του Πανάγιου Τάφου καθώς επίσης της Ιεράς Μονής Σινά και Πατριαρχείων.
- 2) Τα τεκμαρτά εισοδήματα από ακίνητα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μη ιδιωτικής φύσης.
- 3) Τα τεκμαρτά εισοδήματα τα οποία ανήκουν σε ξένα θρησκευτικά δόγματα, σε ξένα κράτη αφού χρησιμοποιούνται για την τέλεση της λατρείας τους και την διεξαγωγή υπηρεσιών θρησκευτικής φύσης.

- 4) Κέρδη από πλοία με ελληνική σημαία που αποκτούν ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που φορολογούνται με ειδικό.
- 5) Κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων με ξένη σημαία και αεροσκαφών που πραγματοποιούν στην Ελλάδα οι αλλοδαπές επιχειρήσεις.
- 6) Το ελληνικό δημόσιο όπου περιλαμβάνονται οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, οι δήμοι, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και οι τοπικές ενώσεις δήμων για τα κάθε είδους εισοδήματα τους.

1.7 Προσδιορισμός φορολογητέας ύλης νομικών προσώπων

Για τον υπολογισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος των ημεδαπών και αλλοδαπών νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα λαμβάνονται ως ακαθάριστα έσοδα το τμήμα των πραγματοποιηθεισών πωλήσεων και οι αμοιβές από την παροχή υπηρεσιών, καθώς και κάθε εισόδημα που αναφέρονται στο νόμο (εισόδημα από ακίνητα, κινητές αξίες από συμμετοχή σε άλλες εμπορικές εταιρείες). Από αυτά τα ακαθάριστα έσοδα εκπίπτονται οι δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος. Εκπίπτονται επίσης, τα ποσά που καταβάλει η ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία για την εξαγορά ιδρυτικών τίτλων της και οι τόκοι οπου καταβάλλονται στους κατόχους των ιδρυτικών τίτλων και προνομιούχων μετοχών της, εφόσον οι τόκοι δεν προέρχονται από τα κέρδη της, καθώς και οι αμοιβές και αποζημιώσεις μελών του διοικητικού συμβουλίου που βαρύνουν την ίδια την ΑΕ (λογιστικός προσδιορισμός). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε αντίθεση με τη ΦΕΦΠ, όπου ο λογιστικός προσδιορισμός του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις γίνεται χωριστά σε σχέση με τα εισοδήματα των άλλων πηγών, ο λογιστικός προσδιορισμός του εισοδήματος των νομικών προσώπων γίνεται ενιαία με τις άλλες πηγές εισοδημάτων.

Εφόσον όμως δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 31(επαρκή και ακριβή βιβλία), που έχει και εδώ εφαρμογή, ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος γίνεται "εξωλογιστικά", με την χρήση των συντελεστών καθαρού κέρδους.

1.8 Συντελεστής του φόρου

Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα, του νομικού προσώπου με αναλογικούς φορολογικούς συντελεστές οι οποίοι καθορίζονται κατά κατηγορία ως εξής :

- 1) Για τις ΑΕ με μετοχές ανώνυμες και μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ο συντελεστής είναι 40% , ενώ για τις λοιπές ΑΕ ο συντελεστής είναι 25%. Για τις

ΕΠΕ και τα άλλα νομικά πρόσωπα καθώς και τα μη κερδοσκοπικά ο συντελεστής είναι 35%.

2) Για το εισόδημα που αποκτούν από ακίνητα τα νομικά πρόσωπα, ο συμπληρωματικός φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 3% επί του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος που προέρχεται από αυτά .

3) Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα καθώς και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν τα παρακάτω:

α) Ο φόρος που παρακρατήθηκε.

β) Ο φόρος που καταβλήθηκε κατά την απόκτηση εισοδήματος .

γ) Ο φόρος αλλοδαπής που δεν γίνεται να είναι μεγαλύτερος από το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.

Βέβαια για τις ΕΠΕ ο συντελεστής αυτός επιβάλετε στα συνολικά κέρδη μετά την αφαίρεση από αυτά της επιχειρηματικής αμοιβής, που αναγνωρίζεται στους τρεις εταίρους (διαχειριστές) που διαθέτουν τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής.

Παρακάτω θα αναφερθεί ενδεικτικά ένα παράδειγμα προκειμένου να γίνει κατανοητός ο τρόπος φορολόγησης, μιας ανώνυμης εταιρείας.

1.8.1 Παράδειγμα

Έστω ότι ανώνυμη βιομηχανική εταιρεία <<Α>> εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Άξιων Αθηνών πραγματοποίησε κατά την διαχειριστική χρήση 1/1/2001-31/12/2001 καθαρά κέρδη 360.000.000 € από τα οποία αποφάσισε να διανείμει για μερίσματα 100.000.000 € και για αμοιβές μελών ΔΣ 20.000.000 €

Μεταξύ των δαπανών της περιλαμβάνονται και 40.000.000 € οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 του ν.2238/1994.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα και λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 109 του Ν. 2238/1994 , ο συντελεστής φορολογίας είναι 25%, θα έχουμε :

- αντικείμενο φορολογίας (φορολογητέα κέρδη)

$$360.000.000+40.000.000=400.000.000$$

- φόρος (400.000.000*25%) =100.000.000

- τα διανεμόμενα κέρδη (100.000.000+20.000.000=120.000.000) θα ληφθούν από τα πραγματικά κέρδη , δηλαδή 360.000.000-100.000.000 = 260.000.000 €

Τα παραπάνω, δεν εφαρμόζονται για τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρείες, για τις οποίες ως αντικείμενο φόρου ορίζεται το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει μετά την αφαίρεση από αυτό του μέρους των κερδών που αναλογεί στα αφορολόγητα έσοδα τους ή στα εισοδήματα τους που φορολογούνται κατά ειδικό τόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης (π.χ. τόκοι από καταθέσεις, τόκοι έντοκων γραμματίων).

Το μέρος των κερδών που αναλογεί στα αφορολόγητα έσοδα, βρίσκεται με επιμερισμό των συνολικών καθαρών κερδών, ανάλογα με το ύψος των εσόδων που υπόκειται σε φορολογία.

1.9 Διαδικασία επιβολής φόρου

Υπόχρεοι σε δήλωση, προθεσμία και περιεχόμενο.

Κάθε νομικό πρόσωπο είναι υποχρεωμένο να υποβάλλει την δήλωση του φόρου εισοδήματος στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την 10^η ημέρα του 5^{ου} μήνα από την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής περιόδου, από τα νομικά πρόσωπα.

Τα νομικά πρόσωπα που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση, έχουν προθεσμία 1 μήνα από την λήξη της εκκαθάρισης. Σε περίπτωση παράτασης πέρα από το έτος υποβάλλεται προσωρινή δήλωση για το εισόδημα κάθε έτους μέσα σε ένα μήνα από την λήξη του.

Στην περίπτωση που η δήλωση δεν υποβληθεί, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εκδίδει προσωρινό φύλο ελέγχου. Το οποίο περιέχει το φορολογητέο εισόδημα και το ποσό του φόρου το οποίο αναλογεί. Κατά του προσωρινού φύλλου επιτρέπονται τα ένδικα μέσα τα οποία προβλέπονται από τον Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας. Οι δικαστικές αποφάσεις δεν επηρεάζουν την κύρια δίκη. Από το ποσό του κύριου και πρόσθετου φόρου εκπίπτει ο φόρος που έχει καταλογισθεί με τα προσωρινά φύλα ελέγχου και ο φόρος που έχει καταβληθεί επιστρέφεται μετά την τελεσιδικία της εγγραφής.

Οι ανώνυμες εταιρείες στα καθαρά κέρδη και τα απαλλασσόμενα εισοδήματα της φορολογίας, είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν τροποποιητική δήλωση αν μέσα σε 6 μήνες δεν συνέρχεται η γενική συνέλευση των μετόχων για να εγκρίνει την διανομή των κερδών. Ο οφειλόμενος φόρος και η προκαταβολή καταβάλλεται σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη καταβάλλεται με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης και υπόλοιπες δυο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο επόμενων. Σε περίπτωση που αργότερα υπάρξει μερική ή ολική έγκριση διανομής, υποβάλλεται

συμπληρωματική δήλωση μέσα σε 30 ημέρες από τον χρόνο έγκρισης και ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, η οποία συντάσσεται σε έντυπο που παρέχεται δωρεάν από το δημόσιο και υπογράφεται από το νομικό πρόσωπο.

Κεφάλαιο 2^ο

2. Διακρίσεις επιχειρήσεων – βασικά χαρακτηριστικά

Νομική μορφή της επιχείρησης θεωρείτε το νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο η επιχείρηση πραγματοποιεί τις συναλλαγές της. Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι επιχειρήσεων ανάλογα με το νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτές λειτουργούν. Κάθε τύπος επιχειρήσεων έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανταποκρίνεται σε διαφορετικές οικονομικές δυνατότητες και σκοπιμότητες.

Παρακάτω ακολουθούν οι διακρίσεις επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος, τα είδη και τα βασικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων αυτών.

2.1 Διακρίσεις ανάλογα με το μέγεθος :

Πολύ μικρή :

Απασχολεί έως δέκα άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 2.000.000 €.

Μικρή επιχείρηση :

Απασχολεί έως διακοσιαπενήντα άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 10.000.000 €.

Μεσαία επιχείρηση :

Απασχολεί έως διακόσια πενήντα άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών είναι μικρότερος των 50.000.000 €. Ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 43.000.000 €.

Μεγάλη επιχείρηση :

Απασχολεί πάνω από διακόσια πενήντα άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών είναι πάνω από 50.000.000 €. Ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μεγαλύτερος των 43.000.000 €.

2.2 Είδη επιχειρήσεων – χαρακτηριστικά

2.2.1_Ατομική επιχείρηση :

Είναι η ποιο διαδεδομένη μορφή επιχείρησης και είναι ουσιαστικά αυτή που ταυτίζεται με το πρόσωπο του επιχειρηματία. Μια επιχείρηση τέτοιας μορφής έχει περιορισμένα έξοδα ίδρυσης, οργάνωσης και διοίκησης και αφήνει μεγαλύτερα

περιθώρια ευελιξίας και δυνατότητας άμεσης λήψης και εκτέλεσης των αποφάσεων στον επιχειρηματία.

Για τους λόγους αυτούς, αυτή η μορφή επιχείρησης ενδείκνυται για μικρομεσαίες εμπορικές επιχειρήσεις, που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη γρήγορης προσαρμογής στις συνθήκες της αγοράς καθώς και για αγροτικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις, όπου η δυνατότητα προσωπικής επίβλεψης σε ζητήματα που αφορούν στο μέγεθος της παραγωγής, στην επιλογή των μεθόδων παραγωγής κρίνεται αποφασιστικής σημασίας. Τα μειονεκτήματα της ατομικής επιχείρησης είναι ότι έχει μικρή οικονομική επιφάνεια συνεπώς και περιορισμένη πιστωτική ικανότητα.

2.2.2.Ομόρρυθμη εταιρεία :

Για την ίδρυση μιας ομόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν τουλάχιστον δύο μέρη. Σύμφωνα με το νόμο οι εταίροι υποχρεούνται και αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού.

Τα ιδρυτικά μέλη της ομόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο μετά από δικαστική άδεια .

Βασικά χαρακτηριστικά :

1. Οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, με αλληλέγγυα ευθύνη τους.
2. Με την λύση της εταιρείας δεν παύει η ευθύνη των εταίρων για τυχόν υπάρχοντα χρέη της εταιρείας.
3. Η ομόρρυθμη εταιρεία δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτιση της, αρκεί μόνο ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

2.2.3 Ετερόρρυθμη εταιρεία :

Για την ίδρυση μιας ετερόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν τουλάχιστον δύο μέρη. Σύμφωνα με το νόμο οι εταίροι υποχρεούνται και αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού.

Τα ιδρυτικά μέλη της ετερόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο

(18^ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο μετά από δικαστική άδεια.

Βασικά χαρακτηριστικά :

1. Διαίρεση των εταίρων της ετερόρρυθμης εταιρείας σε δύο κατηγορίες: τους ομόρρυθμους και τους ετερόρρυθμους. Η ευθύνη των ομορρύθμων εταίρων απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας είναι αλληλέγγυα και απεριόριστη, ενώ η ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων είναι περιορισμένη και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της εισφοράς του στην εταιρεία.
2. Η ετερόρρυθμη εταιρεία δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτιση της, αρκεί μόνο ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

2.2.4 Ανώνυμη εταιρεία :

Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή να καταστεί μονοπρόσωπη με την συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο. Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση ανώνυμης εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.2190/1920 το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας, ορίζεται στο ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) €, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την σύσταση της εταιρείας.

Βασικά χαρακτηριστικά :

1. Το μεγάλο σχετικά κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυσή της.
2. Οι αυστηροί όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της και σε όλη την διάρκεια της δραστηριότητας της.
3. Η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων.
4. Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου.
5. Η ύπαρξη δύο οργάνων, της γενικής συνέλευσης των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.2.5 Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3190/1955 η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι εμπορική, ωστόσο απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων όπως: τραπεζικές, ασφαλιστικές, χρηματιστηριακές, διαχείριση χαρτοφυλακίου, αξιόγραφων διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοδοτική μίσθωση πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων και αθλητικές δραστηριότητες.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3190/1955 το κεφάλαιο της εταιρείας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δεκαοχτώ χιλιάδων (18.000) € ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης. Τουλάχιστον το μισό του ποσού αυτού θα πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά.

Σύμφωνα με το άρθρο 43α του Ν. 3190/1955 που τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Π.Δ 279/1993, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης μπορεί να συστήσει και με ένα μόνο πρόσωπο ή μια συστημένη στο παρελθόν Ε.Π.Ε. να μετατραπεί σε μονοπρόσωπη. Ωστόσο η μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. είναι άκυρη, αν ο εταίρος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που την σύνεστησε είναι και μοναδικό εταίρος σε άλλη μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. ή αν είχε συσταθεί από άλλη μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.

Το κεφάλαιο διαιρείτε σε μερίδες συμμετοχής καθεμιά από τις οποίες αποτελείτε από εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δεν μπορεί να είναι σύμφωνα με το Ν. 2848/2000, μικρότερο των 30 €.

Βασικά χαρακτηριστικά :

1. Η ορισμένη διάρκεια της (αν και παράληψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας).
2. Η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων, η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία πάνω από το μισό του συνολικού αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν πάνω από το μισό του συνολικού εταιρικού κεφαλαίου, και τέλος
3. Η ύπαρξη δύο οργάνων, δηλαδή της Γενικής Συνέλευσης και του Διαχειριστή ή Διαχειριστών.

2.3 Τα τηρούμενα βιβλία κάθε επιχείρησης

Η κάθε μια από τις παραπάνω επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες απέναντι στον νόμο περί φορολογίας να τηρούν σύμφωνα με τον ΚΒΣ (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων)

το ανάλογο είδος βιβλίων, ανάλογα με το μέγεθος, τον τζίρο και τις εργασίες της. Τα βιβλία αυτά χωρίζονται στα Α, Β και Γ κατηγορίας.

Κατηγορίες βιβλίων	Όρια ακαθάριστων εσόδων
Πρώτη	Μέχρι και 150.000 €
Δεύτερη	Μέχρι και 1.500.000 €
Τρίτη	Άνω των 1.500.000 €

Παρακάτω ακολουθεί αναλυτική περιγραφή της κάθε κατηγορίας.

2.3.1 Βιβλία Α΄ κατηγορίας:

1. Σύμφωνα με τον (ΚΒΣ) Π.Δ 186/1992 άρθρο 5 ο επιχειρηματίας που εντάσσεται στην πρώτη κατηγορία τηρεί το βιβλίο αγορών, κατανεμημένο σε στήλες στις οποίες καταχωρούνται:

- Τα δικαιολογητικά κατά είδος, χρονολογία και την επωνυμία του εκδότη
- Η αξία αγοράς των αγαθών και των υπηρεσιών, τα έξοδα, το Φ.Π.Α. τους και οι επιστροφές και οι εκπτώσεις, οι οποίες μπορεί να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες.

2. Η αξία της κάθε πράξης από τις παραπάνω, παρουσιάζεται αναλυτικά σε στήλες του βιβλίου ή σε καταστάσεις ανάλογα με τις ανάγκες του φορολογικού εισοδήματος και του Φ.Π.Α.

3. Σε ιδιαίτερες στήλες ή σε χώρο του βιβλίου καταχωρείτε η αξία αγοράς των παγίων στοιχείων, το Φ.Π.Α. τους καθώς και τα δάνεια που χορηγούνται ή λαμβάνονται.

4. Τα ποσά των εξόδων μέχρι (150) € έκαστο και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν συγκεντρωτικά με ένα ποσό με αναγραφή και του πλήθους των αντίστοιχων δικαιολογητικών.

2.3.2 Βιβλία Β΄ κατηγορίας :

1. Σύμφωνα με τον (ΚΒΣ) Π.Δ 186/1992 άρθρο 6 όσοι επιχειρηματίες εντάσσονται στην Β κατηγορία τηρούν τα βιβλία εσόδων – εξόδων. Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε στήλες στις οποίες καταχωρούνται :

- Τα δικαιολογητικά κατά είδος, χρονολογία και την επωνυμία του εκδότη.

- Τα ακαθάριστα έσοδα από τις πωλήσεις αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών και από λοιπές πράξεις.
- Οι δαπάνες για αγορά αγαθών ανάλογα με τον προορισμό τους (μεταπώληση ή παραγωγή προϊόντων), οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών και γενικά όλα τα έξοδα.
- Οι επιστροφές και οι εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερο στοιχείο επί των παραπάνω πράξεων, οι οποίες μπορεί να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες.
- Το Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί στις παραπάνω πράξεις.

2. Η αξία της κάθε πράξης από τις παραπάνω, παρουσιάζεται αναλυτικά σε στήλες του βιβλίου ή σε καταστάσεις ανάλογα με τις ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος και του Φ.Π.Α.

Η ανάλυση αυτή μπορεί να γίνει το αργότερο μέχρι την λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων.

3. Τα ποσά των ακαθάριστων εσόδων και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν, με ένα ποσό, για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείων που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού.

4. Σε διαφορετικό μέρος του βιβλίου καταχωρούνται διακεκριμένα :

- Τα έσοδα και τα έξοδα που πραγματοποιούνται για λογαριασμό τρίτων.
- Οι αυτοπαραδόσεις αγαθών ή η ιδιωτική χρησιμοποίηση υπηρεσιών.
- Η αξία αγοράς και πώλησης των παγίων στοιχείων, ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σε αυτές καθώς και οι αποσβέσεις τους.
- Οι καταθέσεις και οι αναλήψεις κεφαλαίων, τα δάνεια που χορηγούνται και λαμβάνονται, καθώς και οι εισπράξεις ή οι καταβολές που γίνονται για μερική ή ολική εξόφληση τους.

5. Ο επιχειρηματίας της δεύτερης κατηγορίας τηρεί το βιβλίο απογραφών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 και 28 του παρόντος κώδικα εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα του από πώληση αγαθών υπερβήκαν τα όρια τήρησης βιβλίων πρώτης κατηγορίας της παραγράφου 7 του άρθρου 4. Στο βιβλίο απογραφών η καταγραφή της απογραφής γίνεται κατά ποσότητα και αξία μέχρι την 20^η Φεβρουαρίου κάθε έτους και όχι αργότερα από την

ημερομηνία υποβολής εκκαθαριστικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή δηλώσεις φορολογία εισοδήματος.

2.3.3 Βιβλία Γ' κατηγορίας

1. Σύμφωνα με τον (ΚΒΣ) Π.Δ 186/1992 άρθρο 7 ο επιχειρηματίας της τρίτης κατηγορίας, για την άσκηση του επαγγέλματος του, τηρεί λογιστικά βιβλία κατά την διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές αρχές της λογιστικής.

2. Ο επιχειρηματίας της τρίτης κατηγορίας βιβλίων εφαρμόζει υποχρεωτικά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (π.δ. 1123/1980 , ΦΕΚ Α' 283), μόνο ως προς τη δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων και υπογραμμισμένων τριτοβάθμιων λογαριασμών, με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας 9, οι οποίοι δεν τηρούνται. Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων λογαριασμών, σε μη θεσμοθετημένους από τις διατάξεις του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου τριτοβάθμιους λογαριασμούς, καθώς και η ανάπτυξη των τριτοβάθμιων λογαριασμών σε επίπεδο τεταρτοβάθμιων, γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής και τις ανάγκες του επιχειρηματία. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τηρούνται στο βιβλίο μητρώο παγίων σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.103 του Ε.Γ.Λ.Σ.

3. Από τους λογαριασμούς του γενικού και των αναλυτικών καθολικών πρέπει να προκύπτουν συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία των καταχωρήσεων, ώστε να είναι ευχερείς η πληροφόρηση ή η επαλήθευση από το φορολογικό έλεγχο, για τις ανάγκες όλων των φορολογικών αντικειμένων.

4. Οι ανώνυμες εταιρείες τηρούν βιβλία πρακτικών γενικών συνελεύσεων των μετόχων και βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου και βιβλίο μετόχων. Οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης τηρούν βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων και βιβλίο πρακτικών διαχείρισης.

5. Ο επιχειρηματίας που συντάσσει τις ετήσιες οικονομικές του καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τηρεί τα λογιστικά του βιβλία ή με βάση τις αρχές και τους κανόνες των Δ.Λ.Π. ή με βάση τις αρχές και τους κανόνες της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας. Εάν η εταιρεία είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ θα πρέπει υποχρεωτικά να συντάσσει τις καταστάσεις με βάση τα Δ.Λ.Π. ενώ εάν δεν είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις με βάση το Ε.Γ.Λ.Σ.

6. Ο επιχειρηματίας που τηρεί τα βιβλία του σύμφωνα με τους κανόνες των Δ.Λ.Π. είναι υποχρεωμένος :

- Να συντάσσει πίνακα συμφωνίας Λογιστικής – Φορολογικής Βάσης. Στον πίνακα καταχωρούνται σε χωριστές στήλες για κάθε πρωτοβάθμιο διαφοροποιημένο λογαριασμό σε χρέωση ή πίστωση: α) Η αξία όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία. β) Η αξία όπως προσδιορίζεται με βάση τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας. γ) Η διαφορά μεταξύ Λογιστικής και Φορολογικής βάσης.
- Να τηρεί ιδιαίτερο φορολογικό μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων, το οποίο μπορεί να είναι ενσωματωμένο στο κύριο μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας και χρησιμοποιείτε ως βάση του ποσοτικού προσδιορισμού των αναγκαίων καταχωρήσεων στον πίνακα συμφωνίας λογιστικής – φορολογικής βάσης (Π.Σ.Λ.Φ.Β) και στον πίνακα φορολογικών αποτελεσμάτων, στον βαθμό που κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. προκύπτουν διαφορές στην αποτίμηση παγίων περιουσιακών στοιχείων είτε λόγω της διαφοροποίησης της προ των αποσβέσεων αξίας τους είτε λόγω της διαφοροποίησης των συσσωρευμένων αποσβέσεων.
- Να συντάσσει πίνακα φορολογικών αποτελεσμάτων χρήσης, σχηματισμού φορολογικών αποθεματικών και ανακεφαλαιωτικό πίνακα φορολογικών αποθεματικών, των οποίων τα δεδομένα προκύπτουν από λογαριασμούς που τηρούνται με την διπλογραφική μέθοδο.

Κεφάλαιο 3^ο

3. εισόδημα – πηγές εισοδημάτων

Το εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος είναι το καθαρό ποσό που προέρχεται από κάθε πηγή ύστερα από την αφαίρεση των δαπανών για την απόκτηση του. Οι πηγές εισοδήματος είναι έξι και ακολουθούν αναλυτικά παρακάτω. Το συνολικό εισόδημα είναι αποτέλεσμα άθροισης των επιμέρους εισοδημάτων, στο οποίο θα επιβληθεί και ο φόρος που αναλογεί .

3.1 Εισοδήματα από ακίνητα (Α & Β πηγή)

3.2 Εισόδημα από κινητές αξίες (Γ πηγή)

3.3 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (Δ πηγή)

3.4 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις (Ε πηγή)

3.5 Εισόδημα από μισθωτέ υπηρεσίες (ΣΤ πηγή)

3.6 Εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα (Ζ πηγή)

3.1 Εισόδημα από ακίνητα (Α & Β πηγή)

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν. 2238/94 εισόδημα από ακίνητα είναι τα ποσά που εισπράττουν κάθε χρόνο ο φορολογούμενος ή η εταιρεία κάθε τύπου από ενοίκια εξαιτίας εκμίσθωσης οικοδομών ή γαιών (κτημάτων , δεντροφυτειών).

3.1.1 Εισοδήματα που θεωρούνται οικοδομές και γαίες

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν.2238/94 εισοδήματα από οικοδομές και γαίες θεωρούνται τα εισοδήματα από εκμίσθωση γηπέδων δηλαδή αποθήκες, εργοστάσια, εργαστήρια, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, θεαμάτων, καφενείων, γυμναστηρίων κ.ο.κ.

- Ανέγερση οικοδομής με δαπάνες του μισθωτή (ενοικιαστή)
- Υπεκμίσθωση ακινήτων αυτό που αποκτιέται από τον μισθωτή

- Ποσοστό από την δασική παραγωγή δηλαδή καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη ως αντάλλαγμα για την παραχώρηση εκμετάλλευσης του
- Το ποσοστό από τα προϊόντα παραγωγής που καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη ως αντάλλαγμα
- Τοποθέτηση φωτεινών επιγραφών για κάθε είδους διαφήμιση
- Το εισόδημα που αποκτιέται από την εκμίσθωση γαιών
- Εισόδημα από την μίσθωση ή επιφανειούχο ή εμφύτευτη που ανήγειρε τα κτίσματα οικοδομής σε έδαφος κυριότητας τρίτου είτε άμεσα είτε έμμεσα

3.1.2 Εισοδήματα που δεν θεωρούνται οικοδομές και γαίες

Εκτός από τα εισοδήματα τα οποία θεωρούνται οικοδομές και γαίες υπάρχουν και εκείνα τα οποία δεν θεωρούνται. Τέτοια είναι τα τεκμαρτά ενοίκια από ιδιοχρησιμοποίηση βιομηχανοστασίων, παραρτημάτων, αποθηκών. Το τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοχρησιμοποίηση έχει συμπληρωματικό φόρο 1,5% ή 3% .

Αν υποθέσουμε ότι ο φορολογούμενος Α για την χρήση 2005 με γυναίκα και 2 ανήλικα παιδιά δηλώνει:

- 1) ιδιοκατοικούμενη κύρια κατοικία 160 τ.μ με τεκμαρτό ακαθάριστο ενοίκιο 4.500 ευρώ.
- 2) ιδιοκατοικούμενη δευτερεύουσα κατοικία 310 τ.μ. με τεκμαρτό ακαθάριστο ενοίκιο 7.500 ευρώ και
- 3) εισόδημα από εκμίσθωση κατοικίας 350 τ.μ. με ακαθάριστο ενοίκιο 10.600 ευρώ.

Τότε ο συμπληρωματικός φόρος στον οποίο θα υπόκεινται θα υπολογιστεί ως εξής :

- 1) Το ακαθάριστο τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοκατοίκηση κύριας κατοικίας απαλλάσσεται από τον φόρο. Δεν υπολογίζεται ούτε τεκμαρτή δαπάνη, επειδή **160<200 τ.μ.**
- 2) Το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση δευτερεύουσας κατοικίας απαλλάσσεται από τον φόρο. υπολογίζεται όμως τεκμαρτή δαπάνη επειδή **310τ.μ.>150 τ.μ.**
- 3) Η εκμισθωμένη κατοικία είναι **350 τ.μ.** , το οποίο είναι **>300 τ.μ.** και το ετήσιο ενοίκιο 10.600 ευρώ.

Συνεπώς $10.600 \cdot 3\% = 318 \text{ €}$ θα είναι ο συμπληρωματικός φόρος

Δεν θεωρούνται επίσης οικοδομές και γαίες τα τεκμαρτά ενοίκια από οικοδομές που βρίσκονται μέσα σε αγροκτήματα ή έξω από αυτά, αλλά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς της εκμετάλλευσης αγρών. Για παράδειγμα αν μια αποθήκη χρησιμοποιείτε από τον αγρότη όχι για την αγροτική του εκμετάλλευση αλλά για αποθήκευση π.χ. επίπλων, ψυγείων τότε η αποθήκη έχει τεκμαρτό ενοίκιο και φορολογείτε .

3.1.3 Ακαθάριστα έσοδα από οικοδομές

Ακαθάριστα εισοδήματα από οικοδομές θεωρούνται τα ετήσια ενοίκια που εισπράττονται από την εκμίσθωση.

Το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας :

1) Τα τετραγωνικά μέτρα της κύριας κατοικίας τα οποία προσαυξάνονται με το 20% της επιφάνειας των αποθηκευτικών χώρων καθώς και των χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων που πιθανών να υπάρχουν.

2) Η τιμή της ζώνης (για τις περιοχές που ισχύει το αντικείμενο σύστημα) ή η τιμή εκκίνησης (για λοιπές περιοχές).

3) Ο διορθωτικός συντελεστής ο οποίος ανάλογα με την τιμή ζώνης ή εκκίνησης του ακινήτου, ορίζεται ανάλογα .

4) Ο συντελεστής παλαιότητας που ισχύει για τις αντικειμενικές αξίες.

Το γινόμενο των παραπάνω 4 παραγόντων μας δίνει την αξία του ακινήτου η οποία πολλαπλασιάζετε με το 3,5% και μας δίνει το ελάχιστο ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα από ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κύρια ή δευτερεύουσα κατοικία.

3.1.4 Ακαθάριστα έσοδα από γαίες

Όπως για τα ακαθάριστα έσοδα από οικοδομές έτσι και για τις γαίες ακαθάριστα εισοδήματα θεωρούνται εκείνα τα οποία εισπράττονται από την εκμίσθωση . Θεωρείτε δηλαδή το συμφωνημένο ενοίκιο για χρήση και κάρπωση που αποκτιέται από την ενοικίαση των κτημάτων, δασών, λιβαδιών, μεταλλείων, λιμνών, δεξαμενών, ιχθυοτροφείων. Δεν αναγνωρίζεται τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοχρησιμοποίηση γαιών.

3.2 Εισόδημα από κινητές αξίες (Γ πηγή)

Σύμφωνα με τα άρθρα 24,25 και 26 του Ν. 2238/94, εισόδημα από κινητές αξίες θεωρείτε αυτό που αποκτιέται κάθε οικονομικό έτος από κάθε δικαιούχο κινητών αξιών, το οποίο προκύπτει :

1) Από μερίσματα και τόκους ιδρυτικών τίτλων και μετοχών των ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών, ομολογιών και χρεογράφων γενικά του ελληνικού δημοσίου ημεδαπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ημεδαπών επιχειρήσεων κάθε είδους καθώς και από αμοιβές και ποσοστά των διοικητικών συμβούλων και εκτός μισθού αμοιβές και ποσοστά διευθυντών και διαχειριστών των ΑΕ.

Τα ποσά από μερίσματα, προμερίσματα καθώς και από ποσοστά και αμοιβές διοικητικών συμβούλων από αμοιβές και ποσοστά εκτός μισθού σε διευθυντές και αμοιβές στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους θεωρείτε ότι αποκτούνται την ημέρα έγκρισης του ισολογισμού από την γενική συνέλευση των μετόχων. Επίσης οι τόκοι που εισπράττουν οι κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων και προνομιούχων μετοχών ημεδαπών Α.Ε. θεωρείτε ότι αποκτούνται την ημέρα που εγκρίνεται ο ισολογισμός από την γενική συνέλευση των μετόχων. Οι τόκοι που προέρχονται από ομολογίες και χρεόγραφα του ελληνικού δημοσίου, ν.π.δ.δ. ημεδαπών επιχειρήσεων πάσης φύσης θεωρείτε ότι αποκτούνται την ημέρα που έχει οριστεί ως έναρξη της εξαργύρωσης των τοκομεριδίων.

2) Από μερίσματα και τόκους τίτλων αλλοδαπής προέλευσης, που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση. Τα παραπάνω θεωρείτε ότι αποκτούνται την ημέρα εξαργύρωσης ή της είσπραξής τους.

3) Από τόκους κάθε τίτλου έντοκης κατάθεσης τοις μετρητοίς ή εγγύησης, καθώς και κάθε τίτλου χρεωστικού με υποθήκη ή όχι από εκείνους που δεν περιλαμβάνονται στις παραπάνω περιπτώσεις. Οι τόκοι αυτοί θεωρείτε ότι αποκτούνται την ημέρα που καθίστανται ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί. Όταν πρόκειται για τόκους που προκύπτουν μετά από δικαστική απόφαση τότε θεωρείται ότι αποκτούνται την ημέρα καταβολής ή πίστωσης των τόκων αυτών.

Οι τόκοι από πωλήσεις με πίστωση ή με συναλλαγματικές μεταξύ εμπόρων και οι αντίστοιχοι τόκοι υπερημερίας θεωρούνται ως εισόδημα (κέρδος) από εμπορικές επιχειρήσεις και όχι από κινητές αξίες. Αντίθετα οι τόκοι από παροχές υπηρεσιών με πίστωση μεταξύ εμπόρων και οι τόκοι υπερημερίας αυτών θεωρούνται ως εισόδημα από κινητές αξίες και γίνεται παρακράτηση φόρου 20%.

4) Από κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων. Τα κέρδη αυτά θεωρούνται ότι αποκτούνται την ημέρα έγκρισης τους από την «ΑΕ διαχείρισης». Επίσης εισόδημα από κινητές αξίες θεωρείται και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά μεριδίων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης.

- 5) Από κέρδη ανωνύμων εταιρειών που διανέμονται με την μορφή μετρητών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους. Τα ποσά αυτά θεωρείται ότι αποκτώνται από το εργατοϋπαλληλικό προσωπικό την ημέρα που εγκρίνονται από την Γ.Σ. των μετόχων.
- 6) Εισόδημα επίσης από κινητές αξίες θεωρείται και η επιπλέον διαφορά εξαγοράς των μετοχών από την ίδια την ανώνυμη εταιρεία το πόσο που λαμβάνουν οι κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων ανώνυμης εταιρείας κατά την εξαγορά τους από αυτή καθώς επίσης και η επιπλέον διαφορά που καταβάλλεται στους μετόχους σε περίπτωση διάλυσης ανώνυμης εταιρείας. Τα ποσά αυτά θεωρείται ότι αποκτούνται από τους δικαιούχους την ημέρα που εγκρίνονται από την Γ.Σ. των μετόχων, εκτός από την περίπτωση της διάλυσης που θεωρείται χρόνος διάλυσης της ΑΕ.
- 7) Από τόκους με τους οποίους πιστώνεται ο «ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΝΕΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΤΕ». Οι τόκοι αυτοί φορολογούνται αυτοτελώς με ποσοστό **15%** και έτσι εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων.
- 8) Από συμβάσεις ή πράξεις πάνω σε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα εφόσον ο δικαιούχος δεν τηρεί βιβλία γ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. γίνεται παρακράτηση φόρου 15% όταν λήγει η σύμβαση ή όταν γίνεται η καταβολή και αποδίδεται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική δήλωση και δεν ξανά φορολογούνται οι δικαιούχοι για τα εισοδήματα αυτά.
- 9) Από αποθεματικά ανωνύμων εταιρειών που διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται με οποιοδήποτε τρόπο. Τα ποσά θεωρείται ότι αποκτούνται την ημέρα έγκρισης του ισολογισμού από την γενική συνέλευση των μετόχων.
- 10) Σε περίπτωση που τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή οι διευθυντές και γενικά πρόσωπα που την εκπροσωπούν νόμιμα εισπράττουν τα χρήματα από την ανώνυμη εταιρεία, χωρίς νόμιμη ή συμβατική υποχρέωση καθώς και οι αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου που δεν προέρχονται από την διάθεση των καθαρών κερδών, τότε τα ποσά αυτά θεωρούνται εισοδήματα από κινητές αξίες με την προϋπόθεση φυσικά ότι βαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσης της ίδιας διαχειριστικής χρήσης. Τα ποσά αυτά θεωρείται ότι αποκτούνται από τους δικαιούχους την ημέρα καταβολής ή πίστωσης αυτών στο όνομα των δικαιούχων.
- 11) Από υπερπαράδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων των ασφαλίσεων ζωής. Τα ποσά αυτά θεωρείται ότι αποκτούνται την ημέρα καταβολής ή πίστωσης των δικαιούχων. Γίνεται παρακράτηση φόρου 15% με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης του δικαιούχου για τα εισοδήματα αυτά.

3.2.1 Εισοδήματα από κινητές αξίες που απαλλάσσονται από τον φόρο

Υπάρχουν ορισμένα εισοδήματα από κινητές αξίες τα οποία δεν φορολογούνται.

Τέτοια θεωρούνται κυρίως τα παρακάτω :

- 1) Οι τόκοι από οποιασδήποτε μορφής κατάθεση σε τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα ή στο ταχυδρομικό ταμειστήριο, εφόσον η κατάθεση δεν είναι σε ευρώ και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος του εξωτερικού.
- 2) Οι τόκοι καταθέσεων όψεως ή ταμειυτηρίου που δεν είναι σε ευρώ στο ταμείο παρακαταθηκών και δανείων και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος του εξωτερικού.
- 3) Οι τόκοι καταθέσεων στεγαστικού ταμειυτηρίου όταν οι καταθέσεις και οι τόκοι αυτοί χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τον φορολογούμενο για την εξασφάλιση στεγαστικών δανείων με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας.
- 4) Οι τόκοι υποχρεωτικών καταθέσεων τραπεζών στην τράπεζα Ελλάδα.
- 5) Οι τόκοι ενυπόθηκων δανείων αλλοδαπής τα οποία παρέχονται από αλλοδαπούς σε εγγραφή υποθήκης σε πλοία ελληνικής ιθαγένειας .
- 6) Τα μερίσματα από ιδρυτικούς τίτλους και μετοχές ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών που ασχολούνται με την εκμετάλλευση πλοίων όταν τα κέρδη τους φορολογούνται με ειδικό τρόπο. Αν η ΑΕ παράλληλα με εκμετάλλευση πλοίων ασκεί και άλλες επιχειρήσεις τότε απαλλάσσεται από τον φόρο ποσό μερίσματος όσο με την σχέση μεταξύ των ακαθαρίστων εσόδων από την εκμετάλλευση των πλοίων και του συνόλου των ακαθαρίστων εσόδων της εταιρείας. Η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση μετοχών ημεδαπών ΑΕ που εκμεταλλεύονται τουριστικά πλοία απαλλάσσεται από την φορολογία.
- 7) Τα κέρδη από αμοιβαία κεφάλαια του Ν.1969/91 και Ν2778/99 και η υπεραξία εξαγοράς τους (δηλαδή εξαγοράς τους σε τιμή ανώτερη από την τιμή κτήση τους) από Ελλάδα και από άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ. Φυσικά αν δικαιούχοι των εισοδημάτων αυτών είναι ΕΠΕ ή ΑΕ τότε το μέρος αυτών που αντιστοιχεί στα διανεμόμενα κέρδη φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

Υπάρχουν όμως και ειδικές περιπτώσεις όπου:

1. Οι τόκοι συν/κων από εμπορικές συναλλαγές και οι τόκοι των πωλήσεων «επί πιστώσει» καθώς και οι τόκοι υπερημερίας των περιπτώσεων αυτών μεταξύ των εμπόρων θεωρούνται κέρδος από εμπορικές επιχειρήσεις και υπόκεινται στο Φ.Π.Α.
2. Τα έντοκα γραμμάτια και οι ομολογίες από 1.1.98 και μετά φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου 10%.

3. Οι τόκοι καθώς και οι τόκοι που επιδικάζονται και οι οποίοι καταβάλλονται σε αρχιτέκτονες, μηχανικούς και τοπογράφους λόγω καθυστέρησης είσπραξης των αμοιβών τους θεωρούνται ως εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα.

3.2.2 Εισοδήματα από κινητές αξίες όπου γίνεται παρακράτηση φόρου με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Σύμφωνα με τα άρθρα 12, 14 και 54 του Ν. 2238/94 υπάρχουν εισοδήματα από κινητές αξίες στα οποία γίνεται παρακράτηση φόρου με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης. Αυτό γίνεται:

1. Στα εισοδήματα από την υπερπαράδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων που σχηματίζονται με βάση το Ν.Δ. 400/70 για τις ασφάλειες ζωής ενεργείται παρακράτηση 15% από την ασφαλιστική εταιρεία κατά την καταβολή ή την εγγραφή τους σε πίστωση του δικαιούχου και με παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα αυτά. Ο παρακρατημένος φόρος αποδίδεται εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

2. Στα εισοδήματα από συμβάσεις ή πράξεις πάνω σε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος είναι κάτοικος Ελλάδας και δεν τηρεί βιβλία γ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ενεργείται παρακράτηση φόρου 15% κατά την καταβολή τους ή κατά τον χρόνο λήξης της κάθε σύμβασης και έτσι εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για τον δικαιούχο από τα εισοδήματα αυτά.

3. Οι τόκοι από καταθέσεις σε τράπεζες φορολογούνται αυτοτελών με συντελεστή 10%. Οι τόκοι από ομόλογα ή άλλους τίτλους τραπεζών φορολογούνται με 10% και οι τόκοι από REPOS με 10% αυτοτελώς. Το φόρο αυτό τον αποδίδει η Τράπεζα στο Δημόσιο και ο δικαιούχος των τόκων δεν ξαναφορολογείται για τα εισοδήματα αυτά. Δεν φορολογούνται οι καταθέσεις σε νόμισμα εκτός ευρώ όταν οι δικαιούχοι των τόκων αυτών δεν κατοικούν στην Ελλάδα.

4. Σε όλα τα λοιπά εισοδήματα από κινητές αξίες που δεν αναφέρονται στις πιο πάνω κατηγορίες γίνεται παρακράτηση φόρου κατά την καταβολή ή πίστωση των δικαιούχων (ανάλογα) με συντελεστή 20%. Για τα εισοδήματα από ομολογίες και χρεόγραφα των ημεδαπών νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ο φόρος 20% παρακρατείται κατά την εξαργύρωση των τοκομεριδίων. Επίσης για τα εισοδήματα από κινητές αξίες γενικά αλλοδαπής προέλευσης η παρακράτηση του φόρου 20% γίνεται κατά τον χρόνο εξαργύρωσης των τοκομεριδίων ή της είσπραξης των μερισμάτων από το δικαιούχο. Η παρακράτηση του φόρου γίνεται από αυτόν που

ενεργεί στην Ελλάδα την εξαργύρωση ή την καταβολή τους. Η απόδοση του φόρου αυτού στην Δ.Ο.Υ. γίνεται μέσα στο πρώτο 15νθημερο του επόμενου μηνά από την παρακράτηση μήνα.

5. Στα ποσά που επιδικαστήκαν ως τόκοι για αποζημίωση σε μισθωτή ακινήτων λόγω έξωσης από το κατάστημα ενεργείται παρακράτηση φόρου 20%.

3.2.3 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Τα παραπάνω ποσά θεωρούνται ακαθάριστο εισόδημα. Αν από το ακαθάριστο εισόδημα αφαιρεθεί κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα υπέρ Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που το βαρύνει το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το καθαρό εισόδημα από κινητές αξίες.

3.2.4 Υποχρεώσεις κομιστών τίτλων

Σύμφωνα με το άρθρο 79 Ν. 2238/94 υποχρεώσεις κομιστών τίτλων έχουν :

1. Οι κύριοι μετοχών και ομολογιών γενικά όταν εξαργυρώνουν τις μερισματαποδείξεις και τα τοκομερίδια που ανήκουν στις μετοχές τους ή τις ομολογίες τους έχουν την υποχρέωση να παρίστανται αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο τους που εξουσιοδοτείται με απλή επιστολή.
2. Οι κομιστές ανωνύμων μετοχών που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο έχουν την υποχρέωση κατά την εξαργύρωση των μερισματαποδείξεων να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι είναι «κύριοι ή επικαρπωτές των μετοχών». Η δήλωση αυτή αποστέλλεται από τον λογιστή της εταιρείας μέσα σε 2 μήνες από τη λήξη του κάθε ημερολογιακού έτους στην Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για την φορολογία της ΑΕ.

3.2.5 Ανάλυση και φορολόγηση των εισοδημάτων από κινητές αξίες – ποια είναι τα εισοδήματα από κινητές αξίες και πως φορολογούνται.

Εισοδήματα από κινητές αξίες είναι τα ακόλουθα κέρδη που διανέμονται από τα νομικά πρόσωπα :

1. μερίσματα από μετοχές ΑΕ

Οι μέτοχοι δηλαδή αυτοί που συμμετέχουν στο κεφάλαιο της ΑΕ κατέχουν τις λεγόμενες μετοχές.

Υπάρχουν τέσσερα είδη μετοχών :

- Ονομαστικές μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο

- Ανώνυμες μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο
- Ονομαστικές μετοχές που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο
- Ανώνυμες μετοχές που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο

Στην κάθε μετοχή όταν γίνεται διανομή των κερδών στο τέλος της χρήσης αναλογεί και ένα πόσο κερδών που λέγεται μέρισμα μετοχών.

Έχουμε διαφορών ειδών μερίσματα από μετοχές. Τέτοια είναι:

1. **α' μέρισμα:** Είναι υποχρεωτικό και ισοδυναμεί με το 6% της ονομαστικής αξίας της μετοχής μείον τον φόρο που αναλογεί. Σε περίπτωση όμως που οι μετοχές εξοφλούνται με δόσεις και ορισμένες από αυτές δεν εξοφληθήκαν ακόμα τότε το α' μέρισμα είναι το 6% πάνω στο εξοφλημένο μόνο τμήμα της κάθε μετοχής με τον περιορισμό φυσικά του Ν. 876/79 που ορίζει ότι δεν πρέπει το α' μέρισμα να είναι μικρότερο του 35% των πραγματικών κερδών που απομένουν μετά την αφαίρεση του φόρου των πραγματικών κερδών και του τακτικού αποθεματικού.
2. **β' μέρισμα:** Είναι προαιρετικό και αποφασίζετε η διανομή του από την Τακτική Γ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνονται από τον ισολογισμό της ΑΕ μεγαλύτερα κέρδη. Όσο περισσότερα είναι τα κέρδη αυτά της ΑΕ τόσο μεγαλύτερο είναι το β' μέρισμα.
3. **Προμέρισμα:** Είναι ένα προσωρινό μέρισμα που η διανομή του αποφασίζετε από την έκτακτη γενική συνέλευση σε περίπτωση που διαπιστώνονται στη διάρκεια της χρήσης από συνταγμένο προσωρινό ισολογισμό της ΑΕ κερδοφόρα αποτελέσματα.

3.2.6 Φορολογία μερισμάτων μετοχών

Για τα μερίσματα και τα προμερίσματα των μετοχών όταν διανέμονται δεν γίνεται καμιά παρακράτηση φόρου διότι τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου με συντελεστή 32% για την χρήση 2005 με συντελεστή 29% για την χρήση 2006 και με συντελεστή 25% για τις χρήσεις 1.1.2007 και μετά.

Π.χ. Η εταιρεία «Μαντάς ΑΕ» της οποίας οι μετοχές κατά την λήξη της χρήσης 2006 ήταν όλες ανώνυμες μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών, πραγματοποίησε καθαρά κέρδη μέσα στην ίδια χρήση 2006 100.000 ευρώ και έχει υπόλοιπο κερδών 2.000 ευρώ από την προηγούμενη χρήση 2005. Το μετοχικό της

κεφάλαιο είναι 500.000 ευρώ εξοφλημένο ολόκληρο. Το τακτικό της αποθεματικό είναι 120.000 ευρώ. Ο λογιστής προσδιόρισε και λογιστικές διαφορές (πρόστιμα & προσαυξήσεις, έξοδα ΙΧ αυτοκινήτων κ.ο.κ.) 30.000 ευρώ.

ΣΗΜ. Το παρακρατημένο ποσό για τακτικό αποθεματικό είναι 5% πάνω στα πραγματικά κέρδη της χρήσης μετά την αφαίρεση του αντιστοίχου φόρου 35% και υπολογίζεται υποχρεωτικά μέχρι ότου φθάσει αυτό το 1/3 του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της. Ο συντελεστής φόρου για τα κέρδη της χρήσης 2006 είναι 29%.

Το συνολικό πόσο του α' μερίσματος (το ελάχιστο ποσό)θα είναι:

Συνεπώς το πόσο των κερδών που διανέμεται σαν α' μέρισμα για την εταιρεία «Μαντάς ΑΕ» υπολογίζεται ως εξής:

Σύμφωνα με τον Ν.2190/20	$500.000 * 6\% = 30.000$ ευρώ
Μείον: φόρος που αναλογεί	$30.000 * 29\% = \underline{8.700}$ ευρώ
Υπόλοιπο	21.300 ευρώ (α)

100.000 * 29% = 29.000 ευρώ	= φόρος πραγματικών κερδών
100.000 – 29.000 = 71.000	κέρδη χωρίς φόρο
71.000 * 5% = 3.550	ευρώ τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ν.876/79 $(71.000 - 3.550) * 35\% = \underline{23.607,50}$ ευρώ (β)

Αυτό το ποσοστό 35% δεν είναι ποσοστό φόρου αλλά συντελεστής ο οποίος καθορίζει το ελάχιστο όριο στο α' μέρισμα.

Από τα παραπάνω ποσά (α) και (β) όποιο είναι μεγαλύτερο εκείνο θεωρείται και σαν α' μέρισμα εκτός φυσικά αν η πλειοψηφία των μετόχων στην Τακτική ΓΣ αποφασίσει το αντίθετο με πλειοψηφία 65% ή 70% (ανάλογα).

Στην προκείμενη περίπτωση λοιπόν το ποσό που καταβάλλεται ως α' μέρισμα είναι το ποσό 23.607,50 ευρώ.

3.3 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (Δ πηγή)

Ο εμπορικός και βιομηχανικός κόσμος εμφανίζεται με τη μορφή τύπων επιχειρήσεων που ο καθένας έχει και το δικό του τρόπο φορολογίας.

3.3.1 Φορολογία κερδών από ατομική επιχείρηση

Τα κέρδη της ατομικής επιχείρησης φορολογούνται στ' όνομα του φυσικού προσώπου που την έχει άσχετα αν τα κέρδη παρέμειναν στην επιχείρηση για την επέκταση των δραστηριοτήτων της ή τα χρησιμοποίησε για την κάλυψη των οικογενειακών του αναγκών. Για τα κέρδη της ατομικής επιχείρησης δεν συμπληρώνεται χωριστή δήλωση κερδών αλλά τα δηλώνει ο επιχειρηματίας στην ατομική του δήλωση. Συμπληρώνεται το έντυπο Ε3

3.3.2 Πίνακας 1 με τους φορολογικούς συντελεστές (για ΟΕ,ΕΕ, κοινωνίες κ.ο.κ)

Είδος ΝΠ (εταιρεία κοινοπραξία κ.λ.π)	Από 1.1.04.- 31.12.04	Από 1.1.05.- 31.12.05	Από 1.1.06.- 31.12.06	Από 1.1.06 και μετά
ΟΕ ,ΕΕ κοινωνία Αστικού Δικαίου	25%	24%	22%	20%
Κοινοπραξίες αστικές εταιρείες συμμετοχικές και αφανείς εταιρείες	35%	32%	29%	25%
Δικηγορικές εταιρείες ΠΔ518/89 Συμβολαιογραφικές εταιρείες ΠΔ 284/93	25%	25%	25%	25%

3.3.3 Παρακρατούμενοι φόροι –μεταφορά ζημιάς

Από το συνολικό Ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκτίπτον:

- Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε
- Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή από την εταιρεία για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτήν και υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα. Ο φόρος αυτός σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερος από το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα. Όταν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί τούτο συμψηφίζεται με το τυχόν υπόλοιπο ποσό που προκύπτει για βεβαίωση και αν προκύψει και πάλι υπόλοιπο πιστωτικό αυτό επιστρέφεται.

Η ζημιά που τυχόν προκύπτει από τη δραστηριότητα των εταιρειών αυτών μεταφέρεται για να συμψηφιστεί με τα κέρδη που τυχόν θα προκύψουν στα επόμενα 5 έτη από την ίδια την εταιρεία και όχι από τους εταίρους.

3.3.4 Ποσά που θεωρούνται κέρδη από εμπορικές επιχειρήσεις

Κέρδη από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνα τα ποσά που προέρχονται από τις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Το κέρδος που προκύπτει από την λειτουργία μιας από τις παραπάνω αναφερόμενες επιχειρήσεις (πίνακας 1). Δηλαδή το κέρδος που αποκτιέται από ατομική ή εταιρική επιχείρηση εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος το οποίο δεν υπάγεται στα ελεύθερα επαγγέλματα. Τέτοιο κέρδος θεωρείται και εκείνο που πραγματοποιείται από παρεπόμενες εργασίες π.χ. από πώληση ενός μηχανήματος ή από την αγοραπωλησία ακινήτων που γίνεται από εμπορική και όχι τεχνική επιχείρηση γιατί στις τεχνικές επιχειρήσεις το κέρδος βρίσκεται με ειδικό τρόπο. Ως κέρδος θεωρείται η επιπλέον διαφορά μεταξύ της αξίας του ακίνητου που πουλήθηκε και της αξίας αυτού κατά το χρόνο της αγοράς. Ως αξία πώλησης λαμβάνεται η αντικειμενική αξία (η αξία εκτίμησης αν δεν υπάγεται στον αντικειμενικό προσδιορισμό) εκτός αν στο συμβόλαιο ορίζεται μεγαλύτερη αξία οπότε λαμβάνεται αυτή ως αξία πώλησης.
Επίσης κέρδος θεωρείται και το θετικό αποτέλεσμα από μεμονωμένη ή συμπωματική πράξη της επιχείρησης.
2. Το κέρδος που πραγματοποιούν οι οργανωμένες επιχειρήσεις πώλησης οικοπέδων ή αγροτεμαχίων που έχουν κατατμηθεί ή ρυμοτομηθεί και βρίσκονται εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως, Δήμου ή κοινότητας. Ως κέρδος θεωρείται η επιπλέον διαφορά μεταξύ της αξίας της έκτασης η οποία πουλήθηκε και της αξίας της πριν από την κατάτμηση ή τη ρυμοτόμηση. Ως αξία πώλησης λαμβάνεται η αντικειμενική αξία, εκτός αν στο συμβόλαιο αναγράφεται μεγαλύτερη αξία οπότε παίρνεται η μεγαλύτερη αυτή αξία ,όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.
3. Τα μερίσματα που καταβάλλονται στα μέλη των συνεταιρισμών.
4. Τα κέρδη από παρεπόμενες εργασίες που διενεργούνται από την επιχείρηση παράλληλα με τον κύριο σκοπό της.
5. Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου των ΟΕ και ΕΕ .

6. Ο μισθός που καταβάλλεται από ΑΕ στα μέλη ΔΣ της για τις υπηρεσίες που παρέχουν βάσει ειδικής σύμβασης μίσθωσης εργασίας ή εντολής.
7. Η αυτόματη υπερτίμηση που πραγματοποιήθηκε στο πάγιο κεφάλαιο που χρησιμοποιεί η επιχείρηση (ατομική ΟΕ ΕΠΕ ΑΕ).
8. Οι τόκοι από πωλήσεις εμπορεύσιμων αγαθών που πραγματοποιούνται με πίστωση ή με συναλλαγματικές μεταξύ εμπόρων.
9. Οι αποδόσεις από συμβάσεις ή πράξεις πάνω σε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα .
10. Το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλει ο εκμισθωτής στον μισθωτή σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εμπορικής ή επαγγελματικής μίσθωσης ακινήτου.

3.3.5 Ποσά από εμπορικές επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από τον φόρο

Υπάρχουν κατηγορίες εσόδων από εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες απαλλάσσονται από το φόρο, δύο εκ των οποίων ακολουθούν παρακάτω.

1. Τα κέρδη από εκμετάλλευση πλοίων όταν η διάθεση των αλιευμάτων γίνεται χονδρικός τα οποία υπόκεινται σε ειδικό φόρο
2. Τα κέρδη από τη λιανική πώληση καπνού ή από την άσκηση του επαγγέλματος του μικροπωλητή ή από την εκμετάλλευση περιπτέρου ή από την εκμετάλλευση καφενείου, κυλικείου, κουρείου κ.ο.κ. μέσα στα κτίρια και καταστήματα στα οποία στεγάζονται δημόσιες γενικά υπηρεσίες ή δημοτικές ή κοινοτικές και εκκλησιαστικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες ΝΠΔΔ τα οποία (κέρδη) πραγματοποιούνται από ανάπηρους και θύματα πολέμου εφόσον η εκμετάλλευση γίνεται από τους ίδιους.

3.3.6 Ακαθάριστα έσοδα στα Β' κατηγορίας βιβλία του Κ.Β.Σ.

Ακαθάριστα έσοδα στα Β' κατηγορίας βιβλία του Κ.Β.Σ θεωρούνται αυτά που πραγματοποιήθηκαν (μετρητοίς ή με πίστωση) από χονδρικές πωλήσεις (αφού αφαιρεθούν οι εκπτώσεις και οι επιστροφές) από λιανικές πωλήσεις, από αμοιβές παρερχόμενων υπηρεσιών και από κάθε άλλης φύσης πραγματοποιημένα έσοδα όπως αυτά προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία και εφόσον πρόκειται για διαχειριστικές περιόδους που δεν βαρύνονται με οποιαδήποτε φορολογική ή τελωνειακή παράβαση.

3.3.7 Λογιστικά κέρδη με Β΄ κατηγορίας βιβλία του Κ.Β.Σ.

Τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ. εξευρίσκονται με λογιστικό τρόπο. Δηλαδή αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν στην ίδια χρήση και ότι απομένει αποτελεί το καθαρό κέρδος ή την καθαρή ζημιά της επιχείρησης.

3.3.8 Εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών

Ακαθάριστα έσοδα

Για επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ.. επειδή δεν έχουν υποχρέωση ή δεν τηρούν αν και ήταν υπόχρεοι ή δεν διαφυλάττουν τα βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ. ή τηρούν βιβλία και στοιχεία α΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ενώ ήταν υπόχρεοι να τηρούν βιβλία β΄ ή γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται εξωλογιστικά με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που διαθέτει ο προϊστάμενος της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής για την έκταση της συναλλακτικής δράσης και για τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αγορές οι πωλήσεις και το μικτό κέρδος που εμφανίζει η επιχείρηση, το μικτό κέρδος που πραγματοποιείται από ομοειδείς επιχειρήσεις που λειτουργούν με παρόμοιες συνθήκες το απασχολούμενο προσωπικό το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί καθώς και τα ίδια κεφάλαια κίνησης, τα δάνεια και οι πιστωτές τα έξοδα παράγωγης και διάθεσης των εμπορευμάτων τα έξοδα διαχείρισης και γενικά κάθε επαγγελματική δαπάνη.

Αν η επιχείρηση έχει κατά κοινή πείρα περιορισμένη δραστηριότητα τότε η αρχή που φορολογεί δεν μπορεί να προσδιορίσει ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης που να υπερβαίνουν κατά πολύ τα ακαθάριστα έσοδα των άλλων ομοειδών επιχειρήσεων της ίδιας δυναμικότητας με τη συγκεκριμένη επιχείρηση.

Σε περίπτωση που υπάρχουν για τα συγκεκριμένα είδη μιας επιχείρησης συντελεστές στους αντίστοιχους πίνακες αγορών και πωλήσεων του Υπουργείου Οικονομικών τότε θεωρείται σαν βασικό στοιχείο το μικτό κέρδος που προκύπτει με τη σύγκριση των συντελεστών αυτών.

Έτσι όταν τα βιβλία και στοιχεία της επιχείρησης κρίνονται ανακριβή ή που δεν τηρούν το βιβλίο εσόδων – εξόδων το οποίο προβλέπεται να τηρούν τότε ο συντελεστής καθαρού κέρδους προσαυξάνεται κατά 40%. Εκτός μόνο από την περίπτωση που έπρεπε να τηρείται βιβλίο εσόδων – εξόδων λόγω τζίρου και δεν τηρήθηκε (μόνο για την πρώτη χρήση που έπρεπε να τηρείται), τότε δεν γίνεται αυτή

η προσαύξηση του συντελεστή καθαρού κέρδους. Ο συντελεστής καθαρού κέρδους διπλασιάζεται όταν η ανακρίβεια των βιβλίων οφείλεται στην έκδοση πλαστών ή εικονικών ή στη λήξη εικονικών στοιχείων ως προς την ποσότητα ή την αξία ή στη νόθευση αυτών ή στη μη διαφύλαξη ή στη μη επίδειξη κατά το φορολογικό έλεγχο των βιβλίων και στοιχείων. Πάντως ο συντελεστής καθαρού κέρδους που διαμορφώνεται τελικά δεν μπορεί να είναι ανώτερος από το 75%.

Στα ακαθάριστα έσοδα που πολλαπλασιάζονται με τους πιο πάνω αντίστοιχους συντελεστές καθαρού κέρδους δεν συμπεριλαμβάνονται τα έσοδα που προέρχονται:

- 1) από τόκους συναλλακτικών πράξεων (εκτός από τους τόκους συναλλαγματικών και των πωλήσεων επί πιστώσει μεταξύ έμπορων που θεωρούνται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις).
- 2) στο αυτόματο υπερτίμημα κεφαλαίου της επιχείρησης.
- 3) από επισφαλείς απαιτήσεις που εισπραχτήκαν μεταγενέστερα και είχαν αποσβεσθεί σε προηγούμενη χρήση.
- 4) από εισπραγμένα ποσά φόρων τελών που είχαν καταβληθεί στο Δημόσιο χωρίς να οφείλονται σε προγενέστερες χρήσεις.

Τα ποσά αυτά των εσόδων προσθέτονται στο σύνολο τους σαν καθαρό κέρδος στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν με την εφαρμογή του συντελεστή που εφαρμόζεται πάνω στα υπόλοιπα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης και έτσι προσδιορίζεται στο συνολικό φορολογούμενο καθαρό εισόδημα.

3.3.9 Ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που τηρούν Γ' κατηγορίας βιβλία του Κ.Β.Σ.

Τα ακαθάριστα έσοδα των εμπορικών επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία της Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. προσδιορίζονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων τους. Θεωρούνται ως ακαθάριστα έσοδα οι πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί οριστικά καθώς και οι αμοιβές από παροχή υπηρεσιών που έχουν αποκτηθεί.

3.3.10 Προσδιορισμός καθαρών κερδών

Τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία της γ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. προσδιορίζονται λογιστικά δηλαδή με αφαίρεση από τα ακαθάριστα έσοδα όλων των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για την επιχείρηση

και είναι δουλεωμένες. Όταν όμως τηρούνται βιβλία ανεπαρκή και ανακριβή ή τηρούνται βιβλία α κατηγορίας τότε τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται εξωλογιστικά.

Ποιες δεδουλεωμένες δαπάνες αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα

- Οι α και β ύλες και τα υλικά συσκευασίας
- Τα εμπορεύσιμα αγαθά
- Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού
- Οι αμοιβές και τα έξοδα τρίτων
- Οι παροχές τρίτων
- Φόροι τέλη
- Τα ποσά των εξόδων α εγκατάστασης και κτήσης ακινήτων
- Οι τόκοι και τα συναφή έξοδα
- Οι αποσβέσεις
- Τα διάφορα έξοδα
- Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης
- Οι δαπάνες διαφημίσεων
- Οι προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού
- Τα ασφάλιστρα
- Τα μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης

3.3.11 Δήλωση φορολογίας εισοδήματος με Γ' κατηγορίας βιβλία (έντυπο Ε5)

Οι επιχειρήσεις Γ' κατηγορίας συμπληρώνουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι :Οι ΟΕ, ΕΕ και οι κοινοπραξίες οι αστικές εταιρίες και οι κοινωνίες αστικού δικαίου όχι όμως και οι ατομικές που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας συμπληρώνουν και υποβάλλουν στην Δ.Ο.Υ. μετά τη λήξη του έτους τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του τύπου Ε5 σε τρία αντίτυπα.

Για όλες τις παραπάνω επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας η δήλωση φόρου εισοδήματος υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέσα σε 3,5 μήνες από την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής περιόδου.

Σε περίπτωση που η διαχειριστική περίοδος είναι μεγαλύτερη από 12 μήνες για παράδειγμα από 1.3.07-31.12.08 τότε μέχρι 31.12.08 προσδιορίζεται κανονικά το αποτέλεσμα της υπερδωδεκάμηνης αυτής περιόδου. Στη συνέχεια το αποτέλεσμα

αυτό κατανέμεται αναλογικά με βάση τα αντίστοιχα ακαθάριστα έσοδα της κάθε μιας περιόδου στις χρονικές περιόδους από 1.3.07 – 31.12.07 και από 1.1.08 -31.12.08. Για το αποτέλεσμα που αναλογεί σε κάθε μια από τις δυο παραπάνω χρονικές περιόδους συμπληρώνεται χωριστή δήλωση φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλεστε στη Δ.Ο.Υ. και οι δυο μέσα στους πρώτους 3,5 μήνες του 2009 αν πρόκειται για ΟΕ ή ΕΕ. Επίσης οι ομόρρυθμοι εταίροι που δικαιούνται επιχειρηματική αμοιβή υποβάλλουν δυο δηλώσεις μέσα στους πρώτους μήνες του 2006 μια για την επιχειρηματική αμοιβή που αναλογεί στα κέρδη της περιόδου από 1.3.07-31.12.07 και μια άλλη για την επιχειρηματική αμοιβή που αναλογεί στα κέρδη από 1.1.08 – 31.12.08. Αν το αποτέλεσμα είναι ζημιά δεν γίνεται η κατανομή αυτής στα δυο έτη αλλά θεωρείται ολόκληρη ως ζημιά της χρονικής περιόδου που συντάσσεται ο ισολογισμός. Η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. που είναι η έδρα της επιχείρησης κατά την ημέρα υποβολής της εμπρόθεσμης δήλωσης. Αν η δήλωση είναι εκπρόθεσμη τότε υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. που είχε παραλάβει την προηγούμενη τελευταία δήλωση.

Τα ποσά του φόρου της προκαταβολής φόρου και των τυχόν τελών ή εισφορών που οφείλονται με βάση τη δήλωση της εταιρείας καταβάλλονται σε 8 ίσες μηνιαίες δόσεις από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης η δεύτερη μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης και καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των αντίστοιχων μηνών.

Μαζί με την δήλωση φορολογίας εισοδήματος της εταιρείας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας συμπληρώνονται και συνυποβάλλονται και τα εξής δικαιολογητικά.

- Συμπληρώνεται σε τρία αντίτυπα το Ε3 και υποβάλλονται τα δυο στη Δ.Ο.Υ.
- Ένα αντίγραφο από τον ισολογισμό ένα αντίγραφο από την κατάσταση Αποτελέσματα χρήσης και ένα άλλο αντίγραφο από την κατάσταση του λογαριασμού Γενική εκμετάλλευση νόμιμα υπογεγραμμένα
- Αντίτυπο του έντυπου «Αναλυτική κατάσταση για τα μισθώματα των ακινήτων» τύπου Ε2 αν υπάρχουν μισθώματα
- Βεβαιώσεις για τα ποσά των φόρων που έχουν παρακρατηθεί
- Σε περίπτωση συμμετοχής σε άλλες εταιρίες ή κοινωνίες ή κοινοπραξίες βεβαιώσεις για τα κέρδη ή τις ζημιές αυτών

- Τα σχετικά έντυπα που απαιτούνται στην περίπτωση που σχηματίζονται αφορολόγητα αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/86 για τους τόκους από έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου που έχει αποκτήσει το νομικό πρόσωπο μέσα στη χρήση και το φόρο 10% που αναλογεί σε αυτούς.

3.4 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις (Ε πηγή)

Γεωργικές επιχειρήσεις θεωρούνται: Οι αγροτικές, κτηνοτροφικές, δασικές, αλιευτικές, πτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, σηροτροφικές, και λοιπές επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εκμετάλλευση του πρωτογενούς τομέα.

Ο επιτηδευματίας που αγοράζει ζώα όχι με σκοπό να τα μεταπωλήσει όπως είναι αλλά και να θρέψει σε στάβλους ή και λιβάδια και να διαθέσει στη συνέχεια το κρέας τους στην αγορά ασκεί κτηνοτροφική επιχείρηση.

Οι παραπάνω επιχειρήσεις επιλέγουν μόνες τους και το δηλώνουν στη Δ.Ο.Υ. εάν θέλουν να έχουν διαχειριστικό έτος το έτος που αρχίζει από 1/1 και τελειώνει στις 31/12 ή το γεωργικό έτος που αρχίζει από 1/10 και τελειώνει 30/9 του επόμενου έτους.

3.4.1 Προσδιορισμός ακαθάριστων και καθαρών εσόδων γεωργικών επιχειρήσεων

Ακαθάριστα έσοδα από γεωργικές επιχειρήσεις θεωρούνται τα έσοδα από την εκμετάλλευση γεωργικών επιχειρήσεων. Σαν ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται η αξία των προϊόντων όπως αυτή εμφανίζεται στα βιβλία της επιχείρησης.

Αν δεν τηρούνται βιβλία ως ακαθάριστο έσοδο παίρνεται η αξία των προϊόντων αποτιμημένων με τη μέση τιμή χονδρικής πώλησης που ίσχυε κατά το χρόνο και τόπο παραγωγής.

Τα καθαρά κέρδη από γεωργικές επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. προσδιορίζονται από τα λογιστικά τους βιβλία όπως ακριβώς γίνεται και με τις εμπορικές επιχειρήσεις με αφαίρεση δηλαδή από τα έσοδα τα πραγματοποιημένα έξοδα.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται εξωλογιστικά. Πολλαπλασιάζονται δηλαδή τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης δηλαδή οι αξίες των παραγόμενων προϊόντων με ειδικούς κατά κλάδο εκμετάλλευσης συντελεστές

καθαρού κέρδους. Για την εξεύρεση της αξίας τους τα προϊόντα αποτιμώνται σε Ευρώ με βάση τη μέση χονδρική τιμή πώλησής τους που ισχύει κατά το χρόνο και το τόπο παραγωγής τους. Αν το παραπάνω καθαρό γεωργικό εισόδημα που προσδιορίζεται με την εφαρμογή των συντελεστών καθαρού κέρδους πάνω στα ακαθάριστα έσοδα είναι διαφορετικό από αυτό που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο τότε λαμβάνεται υπόψη για τη φορολογία εισοδήματος το κατά περίπτωση προκύπτον μεγαλύτερο ποσό.

Στο καθαρό αυτό κέρδος που προσδιορίζεται με την εφαρμογή του συντελεστή καθαρού εισοδήματος προσθέτονται και τα παρακάτω ποσά εσόδων.

- Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις
- Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου της επιχείρησης
- Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις οι οποίες έχουν αποσβεσθεί εφόσον είχαν γίνει δεκτές κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος .
- Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από φόρους – τέλη και εισφορές της επιχείρησης που είχαν καταβληθεί στο δημόσιο χωρίς να οφείλονται και είχαν γίνει αποδεκτά κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος .

Για κάθε κλάδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρού εισοδήματος ο οποίος εφαρμόζεται στα ακαθάριστα εισοδήματα .

3.4.2 Ποιοι δεν θεωρούνται κατά κύριο επάγγελμα αγρότες;

Δεν θεωρούνται κατά κύριο επάγγελμα αγρότες έστω και αν αποκτούν εισοδήματα από γεωργικές επιχειρήσεις οι εξής:

1. Οι αγρότες που έχουν συνταξιοδοτηθεί πρόωρα εκτός εκείνων που έχουν πρόωρα συνταξιοδοτηθεί λόγω αναπηρίας.
2. Τα πρόσωπα που ασχολούνται σε εξωγεωργικά επαγγέλματα όπως π.χ. οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι έμποροι, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. , οι μισθωτοί ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ, οι συνταξιούχοι στο ΙΚΑ, οι συνταξιούχοι των παραπάνω κατηγοριών, και λοιποί επιτηδευματίες.
3. Εκείνοι που απλώς διευθύνουν, ή επιβλέπουν τις εργασίες της γεωργικής επιχείρησης ή έχουν τον κίνδυνο της επιχείρησης χωρίς να ασχολούνται με την γεωργία με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν.

3.4.3 Απαλλαγές – κίνητρα για τους αγρότες

Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα φυσικών προσώπων που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες απαλλάσσεται από το φόρο ποσό 1.500 Ευρώ.

Ειδικά για εκείνους που στην αρχή της φορολογούμενης χρήσης είναι νέοι αγρότες τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό 50% για τα πρώτα 5 χρόνια υποβολής της φορολογικής τους δήλωσης και κατά ποσοστό 25% για τα επόμενα 5 χρόνια. Τα ποσά αυτά μετά την προσαύξηση, διαμορφώνονται κατά την πρώτη πενταετία σε 2.250 Ευρώ και σε 4.500 Ευρώ ενώ κατά την δεύτερη πενταετία σε 1.875 Ευρώ και 3.750 Ευρώ αντίστοιχα. Για να ισχύει η προσαύξηση αυτή θα πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Για να αποδειχθεί ότι είναι νέος αγρότης και δικαιούται την απαλλαγή συνυποβάλλεται με την ατομική του δήλωση και βεβαίωση της Διεύθυνσης Γεωργίας ή οποιασδήποτε άλλης αρχής. Αν ενδιάμεσα της δεκαετίας σημειωθεί διακοπή της άσκησης του επαγγέλματος και στη συνέχεια επανέναρξη αυτής, τότε για τα έτη μετά την επανέναρξη δεν προσαυξάνεται το απαλλασσόμενο ποσό. Ως νέοι αγρότες θεωρούνται εκείνοι που ασχολούνται κατά 50% τουλάχιστον του χρόνου εργασίας τους με τη κτηνοτροφία κ.λ.π. και το εισόδημά τους είναι τουλάχιστον 50% από τις εργασίες αυτές.

Οι νεοεισερχόμενοι στον αγροτικό τομέα υποχρεούνται για άλλα δέκα συνεχή έτη ακόμη από τη λήξη της δεκαετίας με τις απαλλαγές και τα κίνητρα να απασχολούνται κατά κύρια απασχόληση με τις παραπάνω αγροτικές εργασίες.

Παρακάτω θα δούμε ένα ενδεικτικό τρόπο φορολόγησης στους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες .

Ο αγρότης Α είναι παραγωγός βαμβακιού στο νομό Καρδίτσας με καλλιεργούμενη έκταση 100 στρέμματα. Το γεωργικό εισόδημα ανά στρέμμα είναι 90 Ευρώ. Είναι παντρεμένος με δυο παιδιά ανήλικα. Οπότε ο φόρος που του αναλογεί για τη χρήση 2005 διαμορφώνεται ως εξής :

Γεωργικό καθαρό εισόδημα	9.000
(100 στρεμ. X 90 = 9.000 Ευρώ)	
-αφορολόγητο αγροτών	-1.500
Φορολογητέο εισόδημα	<u>7.500</u>

Ο φόρος ανέρχεται στο ποσό **7.500** Ευρώ

3.5 Εισόδημα από μισθωτέ υπηρεσίες (ΣΤ πηγή)

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει κάθε ένα οικονομικό έτος από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή άλλες αξίες για παρούσα ή προηγούμενη υπηρεσία ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία το οποίο αποκτιέται από μισθωτούς γενικά και συνταξιούχους.

Ορισμένα ποσά από μισθωτές υπηρεσίες δεν φορολογούνται γιατί δεν θεωρούνται εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες και ορισμένα άλλα ποσά φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο τα ποσά αυτά είναι:

- Η αποζημίωση που παρέχεται σε υπαλλήλους επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών για δαπάνες υπηρεσίας που τους έχει ανατεθεί εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους από τα σχετικά παραστατικά. Η αποζημίωση αυτή δεν φορολογείται.
- Οι δαπάνες που καταβάλλονται στα πρόσωπα που μετακινούνται με εντολή του δημοσίου καθώς και τους οικονομικούς επιθεωρητές, δεν φορολογούνται.
- Η παροχή που καταβάλλεται εφάπαξ από τα ταμεία πρόνοιας και τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς στους ασφαλισμένους. Το ποσό αυτό δε φορολογείται.
- Δε φορολογείται ένα ποσοστό 20% από τις κάθε είδους καθαρές αποδοχές πρόσθετες αμοιβές αποζημιώσεις και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά σε ένα έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται σε μισθωτούς ή συνταξιούχους. Η απόδοση του φόρου γίνεται κανονικά.
- Τα ποσά που καταβάλλονται από τα αθλητικά σωματεία ή από τις ενώσεις τους ως αποζημιώσεις για οδοιπορικά και λοιπά έξοδα ταξιδιών ή ως παροχές διατροφής σε ερασιτέχνες αθλητές μέχρι 3.520 Ευρώ ετησίως δεν υπόκεινται σε φόρο.
- Το καθαρό ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται σε απολυόμενους μισθωτούς το οποίο υπερβαίνει τα 20.000 Ευρώ φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20%. Ενώ το ποσό μέχρι 20.000 Ευρώ δεν φορολογείται.
- Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές καθώς και σε άλλους αμειβόμενους αθλητές φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20%.

- Τα χρηματικά βραβεία για βράβευση επιστημονικών επιδόσεων που καταβάλλονται από το Ελληνικό δημόσιο απαλλάσσονται από το φόρο.

3.5.1 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Τα παραπάνω ποσά αποτελούν το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, αν από το εισόδημα αυτό αφαιρεθούν οι κρατήσεις του ΙΚΑ και των επικουρικών ταμείων και το χαρτόσημο, το υπόλοιπο αποτελεί το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και φορολογείται με μία από τις κλίμακες του άρθρου 9.

3.5.2 Παρακρατούμενος φόρος μισθωτών υπηρεσιών

Το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες όταν καταβάλλεται στους δικαιούχους υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με βάση τα άρθρα 9.

Στα ποσά που καταβάλλονται από την Α.Ε. στα μέλη Δ.Σ. ως μισθοί για τις υπηρεσίες που παρέχουν βάση ειδικής σύμβασης μίσθωσης εργασίας εφόσον για τις υπηρεσίες αυτές τα μέλη του Δ.Σ. είναι ασφαλισμένα σε κάποιο ασφαλιστικό ταμείο εκτός του ΙΚΑ, γίνεται παρακράτηση φόρου 25%.

Για τις αμοιβές που λαμβάνουν ελεύθεροι επαγγελματίες, που είναι και μέλη του Δ.Σ. Α.Ε. για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στην εταιρεία πέραν της συμμετοχής τους στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. γίνεται παρακράτηση φόρου 20% διότι θεωρούνται εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα.

Η παρακράτηση του Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.) όπως ήδη προαναφέραμε θεωρείται ως προκαταβολή φόρου του εργαζόμενου. Παρακρατείτε από τον εργοδότη (επιχείρηση) βάσει του μισθού του εργαζόμενου και αποδίδεται στο Δημόσιο (Δ.Ο.Υ.). Στο τέλος του έτους και μέχρι την 15η Φεβρουαρίου ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει μία και μοναδική βεβαίωση στους εργαζόμενους, με το σύνολο των αποδοχών τους καθώς επίσης και με τον φόρο που τους παρακρατήθηκε.

Ο εργοδότης έχει υποχρέωση, το φόρο που παρακράτησε από τους εργαζόμενους, να τον καταβάλλει μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα από την λήξη του αντίστοιχου διμήνου (Μαρτίου, Μαΐου, Ιουλίου, Σεπτεμβρίου, Νοεμβρίου, Ιανουαρίου) στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Εάν ο εργοδότης απασχολεί πάνω από 500 άτομα προσωπικό ο φόρος καταβάλλεται μέχρι τις 20 του επομένου από την παρακράτηση μήνα.

Για τον συμπλήρωση του εντύπου απόδοσης Φ.Μ.Υ. Α' διμήνου 2006, αθροίζουμε τα ποσά των λογ. 60.00 και 60.01 των μηνών Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2006,

καθώς επίσης και τα αντίστοιχα ποσά του Φ.Μ.Υ. και τα μεταφέρουμε στο έντυπο απόδοσης Φ.Μ.Υ. ως κατωτέρω.

Ακολουθώς αθροίζουμε τα ποσά των λογ. 61.00 και τους παρακρατούμενους φόρους και τα μεταφέρουμε στο έντυπο απόδοσης Φ.Μ.Υ. όπως παρακάτω.

Οριστική δήλωση Φ.Μ.Υ.

Ο εργοδότης έχει επίσης υποχρέωση μέχρι 31 Μαρτίου του επομένου έτους να συντάξει και να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. την Οριστική δήλωση εκκαθάρισης φόρου που παρακρατήθηκε για τις αποδοχές που έχουν καταβληθεί.

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο εισοδήματος	Σύνολο φόρου €
11.000,00	0	0,00	11.000,00	0,00
2.000,00	15	300,00	13.000,00	300,00
10.000,00	30	3.000,00	23.000,00	3.300,00
Υπερβάλλον	40			

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου αυξάνεται κατά 1.000,00 ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα (1) τέκνο, κατά 2.000,00 ευρώ εάν έχει δύο (2) τέκνα, κατά 10.000,00 ευρώ εάν έχει τρία (3) τέκνα και κατά 1.000,00 ευρώ για κάθε τέκνο πάνω από τρία.

3.6 Εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα (Ζ πηγή)

Εισοδήματα από ελεύθερα επαγγέλματα θεωρούνται:

- Οι αμοιβές από την άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος του γιατρού, οδοντίατρου, κτηνίατρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου μαιίας δικηγόρου, συμβολαιογράφου, άμισθου χημικού. Γεωπόνου γεωλόγου δασολόγου, ωκεανογράφου τοπογράφου, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, σχεδιαστή, δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου, ή χαράκτη ηθοποιού εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγο, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή προγραμματιστή, ερευνητή, ή συμβούλου

επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμονα.

- Στο εισόδημα από υπηρεσίες ελεύθερων επαγγελμάτων περιλαμβάνεται και κάθε αμοιβή που καταβάλλεται:
  1. Σε πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά ελεγκτές ανωνύμων εταιριών επιμετρητές τεχνικών έργων εκτελεστές διαθηκών εκκαθαριστές κληρονομιών και κηδεμόνες σχολάζοντας κληρονομιάς
  2. Σε συγγραφείς και μουσουργούς από συγγραφικά δικαιώματα γενικά
  3. Σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε κάθε είδους επιτροπές ή συμβούλια από το δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σωματεία ιδρύματα συναιτερισμούς και οργανισμούς γενικά.
  4. Στη σύζυγο ή στο σύζυγο λόγω διατροφής η οποία επιδικάστηκε σε αυτούς ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται στα παιδιά δεν θεωρείται εισόδημα.
- Ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελμάτων λογίζεται και κάθε άλλο εισόδημα που δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποια από τις κατηγορίες εισοδημάτων Α' έως και Ζ' όπως είναι πχ οι αμοιβές εισπρακτόρων ΤΕΒΕ με ποσοστά, οι αμοιβές ως μανεκέν ή φωτομοντέλου, το εισόδημα από διαιτησία ποδοσφαιρικών ή άλλων αγώνων, η αποζημίωση για παράνομη χρήση οικοδομής, το εισόδημα διαιτολόγου ασκούμενου δικηγόρου, λογοθεραπευτή, γραφίστα.
- Οι τόκοι που καταβάλλονται σε αρχιτέκτονες μηχανικούς και τοπογράφους λόγω καθυστέρησης είσπραξης των αμοιβών τους για προσφερθείσες από αυτούς υπηρεσίες θεωρούνται εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα.

3.6.1 χρόνος απόκτησης του εισοδήματος (αμοιβή του ελεύθερου επαγγελματία)

Σαν χρόνος απόκτησης της αμοιβής του ελεύθερου επαγγελματία υπολογίζεται ο χρόνος που έχει εισπράξει ο δικαιούχος την αμοιβή. Επίσης ο χρόνος απόκτησης της αμοιβής θεωρείται και ο χρόνος πίστωσης του δικαιούχου στα βιβλία αυτού που καταβάλλει την αμοιβή όταν αυτή γίνεται με αναγγελία ή με απόδειξη στον δικαιούχο.

Αν ο δικαιούχος εισέπραξε ένα ποσό που αφορά την αμοιβή δυο χρόνων τότε η αμοιβή αυτή μοιράζεται στη χρόνια που την εισέπραξε και στην προηγούμενη χρονιά π.χ. ο ελεύθερος επαγγελματίας « Α » μέσα στο 2006 εισέπραξε αμοιβές 10.000 ευρώ που αφορούν την χρήση 2002 και αμοιβές 6.000 ευρώ που αφορούν την χρήση 2004 σύνολο 16.000 ευρώ. Το 50% από το ποσό δηλαδή το ποσό 8.000 ευρώ δηλώνεται και φορολογείται ως καθαρό εισόδημα της χρήσης 2006 και το άλλο 50% που είναι το υπόλοιπο ποσό 8.000 δηλώνεται με συμπληρωματική δήλωση και φορολογείται ως καθαρό εισόδημα στην αμέσως προηγούμενη χρήση 2005.

3.6.2 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων από ελεύθερα επαγγέλματα

Τα ακαθάριστα έσοδα (δηλαδή οι αμοιβές) των ελεύθερων επαγγελματιών που τηρούν βιβλία και στοιχεία της β' κατηγορίας ή ανώτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. προσδιορίζονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων τους.

3.6.3 Καθαρό εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα

Τα καθαρά κέρδη από ελευθερία επαγγέλματα προσδιορίζονται για τις χρήσεις από 1.1.03 και μετά μόνο με λογιστικό τρόπο (έσοδα- έξοδα= κέρδος). Δηλαδή αφαιρούνται από τις ακαθάριστες αμοιβές όλες οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτηση των αμοιβών αυτών και το υπόλοιπο που απομένει θεωρείται ως «καθαρό εισόδημα». Ως δαπάνες που αφαιρούνται είναι οι αμοιβές προσωπικού, οι αποσβέσεις παγίων στοιχείων (π.χ. έπιπλα, για μηχανήματα κ.ο.κ.). Ειδικά από τις δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, απόσβεσης καθώς και από τα μισθώματα που καταβάλλονται σε εταιρείες leasing όταν οι δαπάνες αυτές αφορούν επιβατικά ΙΧ αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του ελεύθερου επαγγέλματος και εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμα φορολογικά στοιχεία τα οποία έχουν αναγραφεί στα λογιστικά βιβλία του ελεύθερου επαγγελματία.

3.6.4 Παρακράτηση φόρου από αμοιβές επαγγελματιών

Το εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό αυτό. Ο φόρος παρακρατείται από τις Δημόσιες Υπηρεσίες, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ. Κοινοφελή ιδρύματα, Οργανισμούς και Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας κ.ο.κ..

Επίσης υπόχρεοι στην παρακράτηση φόρου 20% πάνω στο ακαθάριστο ποσό είναι οι πιο πάνω επιχειρήσεις, οι οργανισμοί και στην περίπτωση που καταβάλλουν προμήθειες, αμοιβές ή άλλες κάθε είδους παροχές μη έμμισθης υπηρεσίας, ενοίκια αυτοκίνητων, μηχανημάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων, εφόσον για τις περιπτώσεις αυτές δεν ορίζεται από τον Κ.Β.Σ. η έκδοση θεωρημένου αποδεικτικού στοιχείου από το δικαιούχο των αμοιβών αυτών.

Κεφάλαιο 4^ο

4. Διάθεση κερδών

4.1 Αναγκαιότητα διάθεσης κερδών

Κάθε επιχείρηση έχει στόχο της να επιτύχει αυξημένα κέρδη. Τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τις δραστηριότητες κάθε επιχείρησης θα πρέπει να διατίθενται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ν. 2190/1920, καθαρά κέρδη είναι τα έσοδα που προκύπτουν αφού αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα έσοδα κάθε είδος εξόδου, ζημιάς ή κάθε άλλο εταιρικό βάρος.

Με τον όρο διάθεση κερδών εννοούμε το ποσό που διανέμεται στους δικαιούχους, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξη προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθέματα για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από την γενική συνέλευση η διανομή τους (άρθρο 44^α, παρ . 2, Κ.Ν.2190/1920).

Η διάθεση κερδών είναι δυνατό να υφίσταται με δύο τρόπους.

1. Με την διανομή των κερδών προς τους δικαιούχους. Δικαιούχοι μπορεί να είναι οι μέτοχοι, οι ιδιοκτήτες, το διοικητικό συμβούλιο καθώς και το εργατικό δυναμικό μιας επιχείρησης.
2. Με τον σχηματισμό αποθεματικών πέραν των υποχρεωτικών για την εξασφάλιση της επιχείρησης είτε από μελλοντικές δυσκολίες που τυχόν προκύψουν είτε βάση καταστατικού.

Η κάθε επιχείρηση στο τέλος κάθε οικονομικού έτους καλείτε να αποφασίσει για τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να διαχειριστεί τα κέρδη της. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά ως προς τη διάθεση των κερδών .

Λόγοι που επηρεάζουν θετικά την διάθεση των κερδών είναι :

- Η νομοθεσία ή το καταστατικό της επιχείρησης.
- Η εικόνα που επιθυμεί να δείξει η επιχείρηση προς τους επενδυτές.
- Η απόκτηση κύρους και η ενίσχυση της αξιοπιστίας απέναντι στους μετόχους.
- Οι φορολογικές απαλλαγές που πιθανό να επωφεληθεί μια επιχείρηση από την διάθεση των κερδών.

Εκτός όμως από τους παράγοντες οι οποίοι λειτουργούν θετικά στο να προχωρήσει μια επιχείρηση σε διάθεση κερδών υπάρχουν παράγοντες που θα μπορούσαν επηρεάσουν αρνητικά την διανομή κερδών. Τέτοιοι παράγοντες είναι για παράδειγμα:

- Το ίδιο το καταστατικό μέσα στο οποίο μπορεί να καθορίζεται ο σχηματισμός περαιτέρω αποθεματικών αντί την διανομή κερδών.
- Οι ίδιες οι ανάγκες της επιχείρησης και τα πιθανά προβλήματα που ενδεχομένως να αντιμετωπίζει.
- Η πολιτική της εταιρείας που ίσως να ακολουθεί σταθερή πολιτική μερισμάτων.
- Οι δανειακές επιβαρύνσεις της επιχείρησης.

4.2 Διαδικασία διάθεσης κερδών

Παρακάτω ακολουθεί ενδεικτική σειρά διάθεσης κερδών η οποία προκύπτει από το συνδυασμό διατάξεων της νομοθεσίας που ισχύει :

1. Κάλυψη ζημιών προηγούμενων χρήσεων (άρθρο 45α , παρ. 1 και 44αΚ.Ν 2190/1920).
2. Κράτηση για φόρο εισοδήματος (άρθρο 45, παρ. 1 Κ.Ν. 2190/1920). Υπολογίζεται επί του συνόλου των κερδών διανεμόμενων και μη αναμορφωμένων με την προσθήκη των λογιστικών διαφορών και μειωμένων με τις ζημιές προηγούμενων χρήσεων και τα αφορολόγητα αποθεματικά.
3. Κράτηση για τακτικό αποθεματικό (άρθρο 45, παρ. 2^α Κ.Ν. 2190/1920).
(Υπολογίζεται επί των λογιστικών κερδών της χρήσης μετά την αφαίρεση του αναλογούντος επ' αυτών φόρου εισοδήματος).
4. Κράτηση για διανομή στους μετόχους του πρώτου μερίσματος (παρ. 8, άρθρο , Ν. 3220/2004).
5. Αποθεματικό για ίδιες μετοχές (ισόποσα με την αξία κτήσης των μετοχών αυτών εφόσον συντρέχει η περίπτωση αυτή (άρθρο 42ε , παρ.13 Κ.Ν2190/1920).
6. Διάθεση του υπολοίπου των καθαρών κερδών (όπως ορίζεται από το καταστατικό και τις αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης).
  - Πρόσθετο μέρισμα.
  - Αμοιβές και ποσοστά Δ.Σ.
  - Μέρισμα στο προσωπικό.
  - Αποθεματικά (φορολογημένα και αφορολόγητα)κ.λ.π.

4.3 Τρόπος διάθεσης κερδών (παράδειγμα)

Το παρακάτω παράδειγμα δίνεται με σκοπό να γίνει κατανοητή η διαδικασία διάθεσης κερδών, έτσι όπως έχει καταγραφεί από τον λογιστή –φοροτεχνικό Κων/νο Γεωργόπουλο.

Καθαρά κέρδη χρήσεως	650.000 €
Κέρδη προηγούμενων χρήσεων	30.000 €
Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	300.000 €
Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	55.000 €
Δαπάνες ΕΙΧ κατά το μέρος που δεν εκπίπτουν στην φορολογία εισοδήματος	12.000 €
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	11.000 €
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	22.000 €
Τα έσοδα της εταιρείας είναι :	
Έσοδα από εμπορική δραστηριότητα	1.300.000 €
Έσοδα από συμμετοχές	20.000 €
Έσοδα από ακίνητα	60.000 €
Έσοδα από τόκους ομολογιακών δανείων του δημοσίου	10.000 €
Κέρδη από πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων	30.000 €
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	5.000 €
Σύνολο	1.425.000 €

Παρακρατημένος φόρος από καταθέσεις	4.000 €
Παρακρατημένος φόρος από πωλήσεις στο δημόσιο	7.200 €
Παρακρατημένος φόρος από κέρδη προηγούμενων χρήσεων	40.000 €

Κατόπιν συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου στην γενική συνέλευση της εταιρείας προτείνεται :

- Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού βάση νόμου .
- Διανομή πρώτου μερίσματος , όπως αυτό προβλέπεται από το νόμο .
- Χορήγηση αμοιβών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ποσό ύψους 100.000 €.
- Το υπόλοιπο ποσό της διάθεσης κερδών θα έρθει σε λογαριασμό εις νέο .

Παρακάτω ακολουθούν οι ενέργειες που απαιτούνται για να συνταχθεί ο πίνακας διάθεσης κερδών.

1. Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κ.Ν.2190/20 ετησίως το 1/20 των κερδών διατίθεται για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Ο σχηματισμός του τακτικού αποθεματικού είναι υποχρεωτικός μέχρι το ποσό να φτάσει στο 1/3 του εταιρικού κεφαλαίου. Ο σχηματισμός γίνεται από τα κέρδη της χρήσης μετά την αφαίρεση κάθε ζημιάς και κάθε εταιρικού βάρους.

Υπολογισμός τακτικού αποθεματικού:

Καθαρά κέρδη χρήσεως	650.000
- διαφορές φορ. Ελέγχου προ χρήσεων	55.000
	<u>= 595.000</u>
- ο φόρος που αναλογεί (25%)	148.750
Υπόλοιπο κερδών για σχηματισμό Τ.Α.	227.120
Τακτικό αποθεματικό :446.250*5%	= <u>22.312,50</u>

Συνεπώς το υπόλοιπο των κερδών υπολογίζεται ως εξής :
 $446.250 - 22.312,5 = 423.937,5$

Λογιστικές εγγραφές

Υπολογισμός του τακτικού αποθεματικού					
					ποσά
	88.00 (86.99)	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως			650.000,00
μείον	88.03 (42.01)	Ζημιές προηγ χρήσεων προς κάλυψη			0.00
μείον	88.04 (42.01)	Ζημιές προηγ χρήσεων προς κάλυψη			0.00
	42.04	Διαφορές φορολογικού ελέγχου			55.000
	88.09	Λοιποί μη ένσ/νοι στο λειτουργ κόστος φόροι			0.00
		Υπόλοιπο κερδών			
μείον	88.08	Φόρος εισοδήματος	595.000	25%	148.750
		Υπόλοιπο κερδών			446.250

Διανομή μερίσματος

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Α.Ν.148/1967 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.876/1979 και το άρθρο 3 παρ. 18 του Ν .2753/99, οι ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται να διανέμουν ως πρώτο μέρισμα ποσοστό ίσο με το 35% των καθαρών κερδών της χρήσεως μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού των τυχόν ζημιών προηγούμενων χρήσεων του φόρου εισοδήματος και εφόσον το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο από το ποσό που ορίζεται από το άρθρο 45 του Κ.Ν.2190 /1920. Στην περίπτωση που το ποσόν του μερίσματος με βάσει τις διατάξεις του άρθρου 3 του Α.Ν 148/1967, είναι μεγαλύτερο του προβλεπόμενου από το άρθρο 45 του Κ.Ν.2190/20 η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει τα εξής.

- Με πλειοψηφία 70% τουλάχιστον, να μην διανέμει ως μέρισμα το 35% των κερδών αλλά το πρώτο μέρισμα που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2β του άρθρου 45 του Κ.Ν.2190/20.
- Με πλειοψηφία 100% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου η εταιρεία μπορεί να μην διανέμει ούτε πρώτο αλλά ούτε και πρόσθετο μέρισμα με τη προϋπόθεση ότι το ποσό αυτό θα διατεθεί για την κάλυψη αναγκών της εταιρείας και όχι για την διανομή αμοιβών Δ.Σ. σύμφωνα με απόφαση (Ν.Σ.Κ 723/6.10.1972).

Υπολογισμός μερίσματος

α τρόπος

Υπολογισμός μερίσματος σύμφωνα με το άρθρο 1, Ν.876/79

Υπόλοιπο καθαρών κερδών για σχηματισμό Τακ. Αποθεματικού	446.250,00
Μείον : Τακτικό αποθεματικό	- 22.312,50
Το υπόλοιπο κερδών για το σχηματισμό α' μερίσματος	= <u>423.937,50</u>
Επί : τον συντελεστή α' μερίσματος :	<u>423.937,50</u> * 35% = 148.378,13

β τρόπος

καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο * συντελεστή = α' μέρισμα

$$300.000 * 6\% = 18.000$$

Ανάμεσα στους δυο παραπάνω τρόπους υπολογισμού μερίσματος, κρατάμε τον α τρόπο, διότι αποδίδει μεγαλύτερο α' μέρισμα .

Διανεμόμενα κέρδη

Α' μέρισμα	148.378,13
Αμοιβές μελών Δ.Σ.	+ 100.000,00
Διανεμόμενα κέρδη	= <u>248.378,13</u>

Αποθεματικά από αφορολόγητα έσοδα

Το αποθεματικό από αφορολόγητα έσοδα υπολογίζεται ως εξής : από το συνολικό ποσό των αφορολόγητων εσόδων αφαιρείται το μέρος των αφορολόγητων εσόδων που αναλογούν στα διανεμόμενα κέρδη , προσαυξημένο με τον αναλογούντα φόρο.

Μέρος αφορολογήτων που αναλογούν στα διανεμόμενα

=

Διανεμόμενα κέρδη * αφορολόγητα έσοδα/ Καθαρά κέρδη χρήσεως

Δηλαδή:

Μέρος αφορολογήτων που αναλογούν στα διανεμόμενα

=

248.378,13 * 40.000,00

650.000,00

=

15.284,31

Πλέον : αναλογών φόρος (32/68) 5.094,94

20.379,25

Αφορολόγητα έσοδα	40.000,00
Μείον: μέρος αφορολόγητων που αναλογούν στα διανεμόμενα	20.379,25
Αφορολόγητο αποθεματικό από αφορολόγητα έσοδα	<u>19.620,75</u>

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο παράδειγμα αυτό με τον όρο αφορολόγητα έσοδα εννοούνται τα έσοδα από τόκους ομολογιακών δανείων του δημοσίου (10.000,00) και τα κέρδη από πώληση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (30.000,00).

Λογιστικές διαφορές

Σύμφωνα με την παράγραφο 8 ,άρθρο 31 του Ν. 2238/1994, στην περίπτωση που τα ακαθάριστα έσοδα περιλαμβάνονται και έσοδα τα οποία απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή έσοδα από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε ημεδαπές εταιρείες, για να υπολογιστεί το καθαρό κέρδος της επιχείρησης που υπόκεινται σε

φορολογία, το συνολικό ποσό των δαπανών που πρόκειται να εκτέσει μειώνεται κατά τα εξής ποσά δαπανών που βαρύνουν τα παραπάνω ακαθάριστα έσοδα :

1. Ποσό των χρεωστικών τόκων που βρίσκεται με επιμερισμό των τόκων αυτών μεταξύ των υποκείμενων στην φορολογία ακαθάριστων εσόδων και αυτών που αναφέρονται παραπάνω.

2. Ποσοστό 5% των εσόδων που απαλλάσσονται της φορολογίας ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή των εσόδων από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε άλλες ημεδαπές επιχειρήσεις, ως λοιπές δαπάνες. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% των συνολικών δαπανών της επιχείρησης .

Με βάση τα παραπάνω και με δεδομένο ότι υπάρχουν μη εκπιπτόμενες δαπάνες Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων, καθώς και πρόστιμα και προσαυξήσεις, οι λογιστικές διαφορές βρίσκονται ως εξής :

Δαπάνες Ε.Ι.Χ. κατά το μέρος που δεν εκπίπτουν στην φορολογία εισοδήματος	12.000,00
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	11.000,00
Αφορολόγητα έσοδα	40.000,00
Έσοδα από συμμετοχές	<u>20.000,00</u>
	60.000,00

Δαπάνες που αφορούν τα αφορολόγητα έσοδα και τα έσοδα που φορολογούνται με ειδικό τρόπο τα οποία δεν εκπίπτουν από την φορολογία εισοδήματος :

$$(60.000,00 * 5\%) = 3.000,00$$

$$\text{Αναλογία χρεωστικών τόκων (1)} \quad 926,32$$

$$\text{Σύνολο λογιστικών διαφορών} \quad \underline{5.678,00}$$

(1) Η αναλογία χρεωστικών τόκων υπολογίζεται ως εξής :

Χρεωστικοί τόκοι * Αφορολόγητα έσοδα και φορολογηθέντα με ειδικό τρόπο

Ακαθάριστα έσοδα

Οπότε

$$\underline{22.000,00 * 60.000,00}$$

$$1.425.000,00$$

$$=926,32$$

Υπολογισμός φόρου εισοδήματος

Καθαρά κέρδη χρήσεως	650.000,00
Συν: λογιστικές διαφορές	26.000,00
	<u>676.926,32</u>
Μείον : έσοδα συμμετοχών	20.000,00
Αποθέμ. Από αφορολόγητα έσοδα	19.620,75
Φορολογητέα κέρδη	- <u>637.305,57</u>

Φόρος εισοδήματος

Κύριος φόρος εισοδήματος : $637.305,57 * 25\% = 159.326,39$

Συμπληρωματικός φόρος εισοδήματος : $60.000,00 * 3\% = 1.800,00$

Σύνολο φόρου εισοδήματος : $159.326,39 + 1.800,00 = 161.126,39$

Προκαταβολή φόρου εισοδήματος

Φόρος εισοδήματος	161.126,39
Συντελεστής προκαταβολής	<u>* 80 %</u>
	128.901,11

Παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος

Από τόκους καταθέσεων	400,00
Από πωλήσεις στο δημόσιο	<u>+ 7.200,00</u>
	7.600,00

Προκαταβολή φόρου εισοδήματος κερδών για προηγούμενες χρήσεις: 52.901,11

Φόρος εισοδήματος για καταβολή

Φόρος εισοδήματος	136.126,39
Προκαταβολή Φ.Ε. επ. χρήσης	+ <u>101.301,11</u>
Σύνολο	237.427,50

Προκαταβολή κερδών προηγ. Χρήσης	40.000,00
Παρακρατημένος φόρος τόκων καταθέσεων	400,00
Παρακρατημένος φόρος από πωλήσεις στο δημόσιο	<u>7.200,00</u>
	- 47.600,00

Χαρτόσημο εσόδων από ακίνητα (60.000,00*3%)	1.800,00
ΟΓΑ χαρτόσημο 20%	<u>360,00</u>
	+ 2.160,00
Σύνολο υποχρέωσης φόρου	191.987,50

Εγγραφές διάθεσης κερδών και φόρου εισοδήματος

Μετά τον προσδιορισμό του τακτικού αποθεματικού, του μερίσματος του φόρου και της προκαταβολής του φόρου ακολουθούν οι εγγραφές του φόρου, της προκαταβολής φόρου και της διάθεσης κερδών, που έχουν ως εξής :

	<i>Χρέωση</i>	<i>Πίστωση</i>
88-99-00 κέρδη προς διάθεση	388.873,61	
41-02-00 τακτικό αποθεματικό		22.312,50
53-01-00 μερίσματα πληρωτέα		148.378,13
53-08-00 αμοιβές μελών Δ.Σ		100.000,00
41-90-00 αποθεματικό από απαλλασσόμενα έσοδα της φορολογίας		19.620,75
42-90-00 υπόλοιπο κερδών εις νέο		98.562,23

Σύμφωνα με την εγγραφή ο λογαριασμός 88-99 κλείνει και έτσι ολοκληρώνεται η σειρά των εγγραφών διανομής των κερδών της χρήσης .

Πίνακας διάθεσης κερδών

Σύμφωνα με τα παραπάνω ο πίνακας διάθεσης κερδών διαμορφώνεται ως εξής :

Κωδικ. Λογ . σχεδίου	Περιγραφή	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008
88.00	Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	650.000,00
88.02-04 (42.00-02)	Συν: υπόλοιπο αποτελ (κερδών) προηγ . χρήσεων	30.000,00
88.06 (42.04)	Μείον : διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγ. Χρήσεων	55.000,00
	Σύνολο	625.000,00
	Μείον :	
88.08	Φόρος εισοδήματος	136.126,39
	Κέρδη προς διάθεση	388.873,61
	Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής :	
41.02	Τακτικό αποθεματικό	22.312,50
53.01	Πρώτο μέρος	148.378,13
	Μείον	
41.90	Αποθεματικά από απαλλασσόμενα έσοδα της φορολογίας	19.620,75
53.08	Αμοιβές από ποσοστά μελών Δ.Σ.	100.000,00
	Υπόλοιπο κερδών εις νέο	98.562,23
		388.873,61

4.4 Μελέτη διάθεσης κερδών επιχειρήσεων υπό πραγματικές συνθήκες

Παρακάτω θα ακολουθήσουν τα αποτελέσματα της μελέτης η οποία διεξάχθει με σκοπό να γίνει κατανοητός ο τρόπος της διαδικασίας διάθεσης κερδών στις ελληνικές επιχειρήσεις. Η έρευνα αυτή έγινε ανάμεσα σε επιχειρήσεις του κλάδου της τεχνολογίας, εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και είναι βασισμένη σε δημοσιευμένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για το διάστημα 2006-30/9/2009. Έχουν συμπεριληφθεί τρεις μεγάλες και με πολυετή εμπειρία στο χώρο εταιρείες οι οποίες είναι οι :

- ALTEC
- SINGULAR LOGIC
- FORTH NET

Ο λόγος που επιλέχθηκαν οι παραπάνω μεγάλες επιχειρήσεις είναι γιατί πιθανό τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να είναι αντιπροσωπευτικά έτσι ώστε να γίνει αντιληπτή η κατάσταση των μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Ο λόγος που η έρευνα έγινε σε επιχειρήσεις του κλάδου τεχνολογίας είναι γιατί είναι ένας αναπτυσσόμενος κλάδος που έχει μεγάλα περιθώρια εξέλιξης, καθώς επίσης αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των περισσότερων επιχειρήσεων που βασίζονται στην τεχνολογία.

4.4.1 ALTEC

4.4.1.1 Λίγα λόγια για την εταιρεία

Η ALTEC, μητρική του ομίλου ALTEC, κατατάσσεται στις μεγαλύτερες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας στην Ν.Α. Ευρώπη. Η ALTEC δραστηριοποιείται στον τομέα παροχή εξοπλισμού, λογισμικού, δικτύων και επικοινωνιών, εκπαίδευσης και υπηρεσιών, μέσω ενός μεγάλου οργανισμού, που έρχεται μπροστά από τις εξελίξεις στην αγορά της πληροφορικής. Με πολυγλώσσικές εφαρμογές ανοιχτής αρχιτεκτονικής που λειτουργούν στις δημοφιλέστερες πλατφόρμες, υποστηρίζει τεχνολογικά επιχειρήσεις σε Βουλγαρία και Ρουμανία ενώ ταυτόχρονα επεκτείνεται και σε άλλες χώρες.

Μετοχική σύνθεση της εταιρείας

Αθανάσιος Αθανασούλης : 38,97%

Free Float: 58,2 %

J.P.Morgan: 2,83%

4.4.1.2 Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων

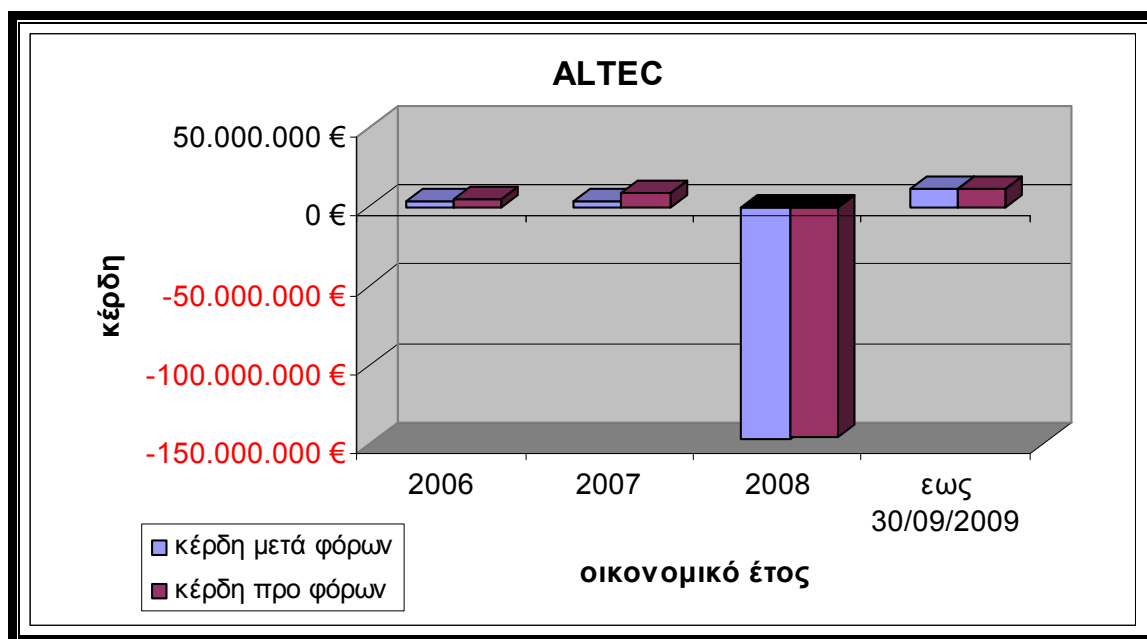
Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν μετά την ανάλυση των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας προκύπτει ότι η εταιρεία δεν παρουσιάζει σταθερή πορεία κάτι που μπορεί να οφείλεται στο οικονομικό περιβάλλον που η ίδια η εταιρεία δραστηριοποιείται. Αναλυτικότερα για τα έτη 2006-2007 παρατηρείτε (πίνακας 1) ότι η εταιρεία καταγράφει μικρή αλλά σταθερά ανοδική πορεία σε αντίθεση με το 2008 που καταγράφεται κατακόρυφη πτώση στα κέρδη της εταιρείας. Ενώ ανοδική φαίνεται να κλείνει η πορεία της για το 2009 , που όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δεδομένο αφού οι μετρήσεις μας έχουν καταγραφεί έως 30/9/09 πράγμα που μας καθιστά ιδιαίτερα επιφυλακτικούς.

Οι αιτίες που πιθανό να προκάλεσαν την δραματική πτώση του 2008 είναι αφενός η παγκόσμια οικονομική κρίση αφετέρου η πτώχευση της θυγατρικής της εταιρείας ALTEC TELECOMS, καθώς επίσης ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ εταιρειών με παρόμοια προϊόντα.

Για αυτά τα οικονομικά έτη και λόγω της βεβαρημένης κατάστασης που εμφανίζεται από τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας το Δ.Σ. αποφάσισε να μην προχωρήσει σε διανομή κερδών. Τα κέρδη που πιθανό να προκύψουν θα χρησιμοποιηθούν στην κάλυψη ζημιών από προηγούμενες χρήσεις στην μείωση δανεισμού που προκειμένου να καλυφτούν οι ανάγκες της επιχείρησης καθώς επίσης και στην βελτίωση της χρηματοοικονομικής της διάρθρωσης.

Στο διάγραμμα απεικονίζετε η πορεία της εταιρείας για τα έτη 2006-30/09/2009 και στον πίνακα τα οικονομικά στοιχεία της επιχειρήσεις που φανερώνουν την οικονομική της κατάσταση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1 ALTEC

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ALTEC

ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				
Οικονομικά έτη	2006	2007	2008	Έως 30/9/2009
Κέρδη προ φόρων	4466724	8577175	-145422934	11727149
Φορολογική υποχρέωση	1008404	4349124	-132336972	187725
Κέρδη μετά φόρων	3458320	4228051	-146859906	11914874
Μέρισμα	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται

Είναι πιθανό η αρνητική πορεία των κερδών της ALTEC καθώς και η μη απόδοση μερισμάτων να προκαλέσει αναστάτωση στον χώρο των επενδυτών καθώς και ένα κλίμα αβεβαιότητας και αναξιοπιστίας.

4.3.2 SINGULAR LOGIC

4.3.2.1 Λίγα λόγια για την εταιρεία

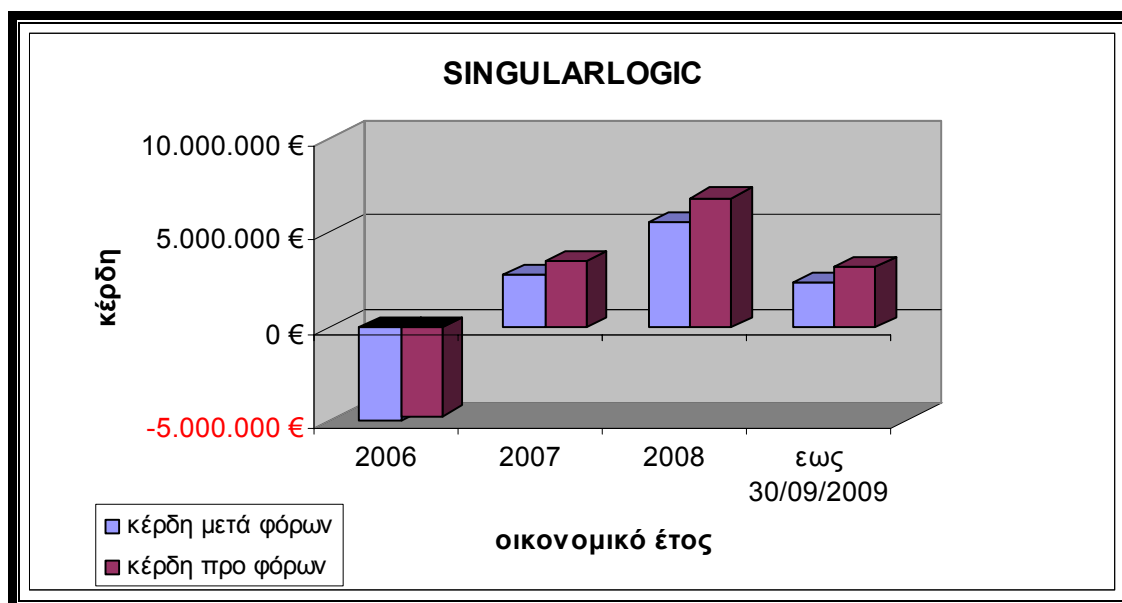
Η SINGULAR LOGIC είναι ένας από τους ισχυρότερους ομίλους λογισμικού και ολοκληρωμένων λύσεων πληροφορικής στην Ελλάδα. Διαθέτει προηγμένα και ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα καθώς και υπηρεσίες υποστήριξης για μικρές ή μεγάλες επιχειρήσεις καθώς και για το δημόσιο φορέα, ανεξάρτητα από το μέγεθος, την επενδυτική ικανότητα και την εσωτερική υποδομή της κάθε επιχείρησης. Χιλιάδες επιχειρήσεις και οργανισμοί του ιδιωτικού και δημόσιου φορέα χρησιμοποιούν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της. Η εταιρεία διαθέτει πάνω από 500 συνεργάτες σε όλη την Ελλάδα.

4.3.2.2 Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όπως παρατηρούμε παρακάτω (πίνακα 2) η εταιρεία το οικονομικό έτος 2006 εμφανίζει σημαντικές απώλειες κερδών, γεγονός το οποίο δεν επιτρέπει την διανομή μερισμάτων, αφού καλείται με τα τυχόν κέρδη να καλύψει τις ήδη υπάρχουσες ζημιές. Η εικόνα της κερδοφορίας της επιχείρησης ανατρέπετε σημαντικά 2007 αφού διαπιστώνουμε σημαντική ανάκαμψη της εταιρείας πορεία η οποία συνεχίζεται και το 2008 όπου τα κέρδη της σχεδόν διπλασιάζονται. Η ίδια ανοδική πορεία φαίνεται να συνεχίζεται και έως τον Σεπτέμβριο του 2009.

Δεν ήταν δυνατή η διάθεση των στοιχείων σχετικά με τον τρόπο που η εταιρεία προχώρησε σε διάθεση κερδών. Πιθανό τα κέρδη να χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να καλυφθούν ζημιές προηγούμενων χρήσεων, άλλωστε ο νόμος είναι σαφής στο ότι η κάλυψη ζημιών προηγούμενων χρήσεων προηγείται της διάθεσης των κερδών. Ακόμα και εν μέσω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης η διοίκηση της εταιρείας εικάζουμε ότι πιθανό να μην θέλησε να προβεί σε διάθεση κερδών. Παρακάτω ακολουθεί διαγραμματική απεικόνιση της πορείας της εταιρείας καθώς επίσης και πίνακας με τα οικονομικά δεδομένα της.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2 SINGULAR LOGIC

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 SINGULAR LOGIC

ΚΕΡΑΟΦΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				
Οικονομικά έτη	2006	2007	2008	ΈΩΣ 30/9/2009
Κέρδη προ φόρων	-4727034	3457386	6835608	3196690
Φορολογική υποχρέωση	-227367	696243	1328937	881719
Κέρδη μετά φόρων	-4954401	2761143	5506671	2314971
Μέρισμα	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται

4.3.3 FORTH NET

4.3.3.1 Λίγα λόγια για την εταιρεία

Η FORTH NET είναι η εταιρεία που έφερε το internet στην Ελλάδα και σήμερα προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ευζωνικών υπηρεσιών. Δίνει έμφαση στους τομείς του internet και της σταθερής τηλεφωνίας ενώ από τον Αύγουστο του 2008 και στον κλάδο της συνδρομικής τηλεόρασης. Παράλληλα η εταιρεία παρέχει και εξειδικευμένες υπηρεσίες Interactive Marketing, όπως είναι η online διαφήμιση, ο σχεδιασμός ιστοσελίδων καθώς επίσης και υπηρεσίες ενημέρωσης.

Η FORTH NET A.E. είναι μέλος του Ελληνο-Αμερικάνικου εμπορικού επιμελητηρίου (ΕΑΕΕ), του συνδέσμου εταιρειών πληροφορικής Ελλάδος (ΣΕΠΕ) και του συνδέσμου Ελληνικών βιομηχανιών (ΣΕΒ).

Μετοχική σύνθεση της εταιρείας

Η εταιρία FORGENDO LIMITED ;35,175%

Το ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ (Ι.Τ.Ε) : 4,20%

Το CYRTE INVESTMENTS : 10,279%

Το STICHTING PENSIOENFONDS ABP : 14,314%

και άλλοι επενδυτές : 37,326%.

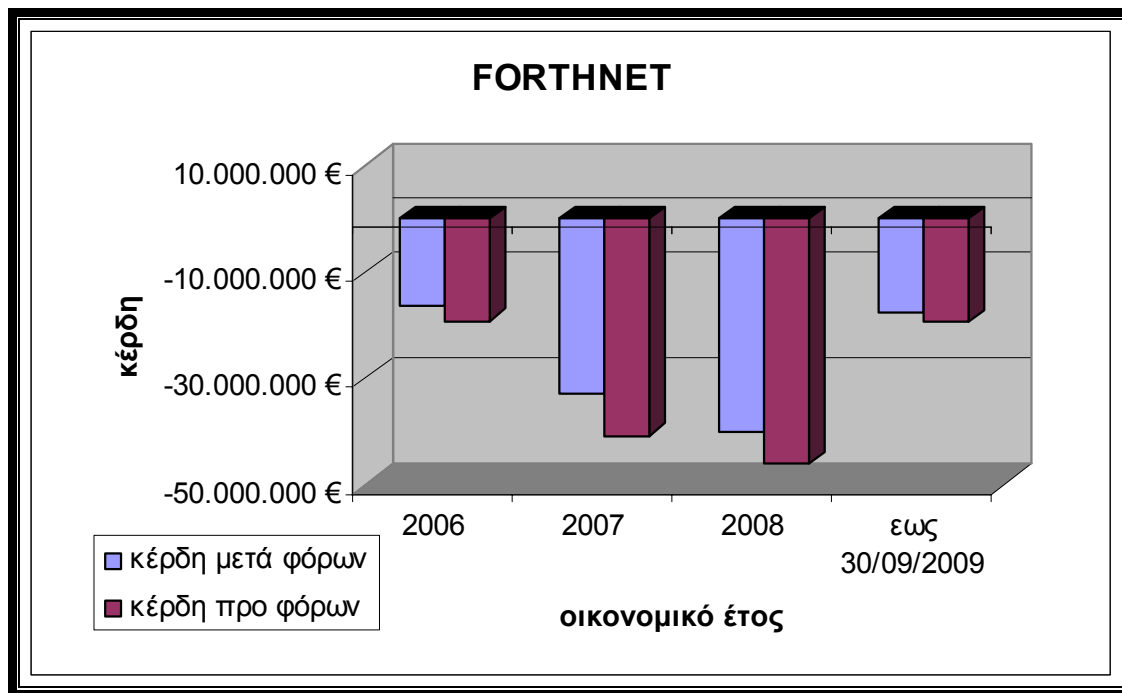
4.3.3.2 Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Παρακολουθώντας την πορεία της FORTH NET από το οικονομικό έτος 2006 έως και το 2008 διαπιστώνουμε μια έντονη πτωτική πορεία που φαίνεται να συνεχίζεται και το 2009 χωρίς όμως η εικόνα μας για το 2009 να είναι ολοκληρωμένη αφού τα στοιχεία τα οποία είχαμε στην διάθεση μας σταματάνε στον Σεπτέμβριο του 2009 (πίνακας 3). Πουθενά δεν προσδιορίζονται οι λόγοι για τους οποίους μια τέτοια εταιρεία από τις μεγαλύτερες στον κλάδο της εμφανίζει τόσο μεγάλη πτώση στα κέρδη της. Θα μπορούσαμε να εικάσουμε ότι ένα μέρος αυτής της πτώσης οφείλεται στην οικονομική κρίση ή ακόμα και στον έντονο ανταγωνισμό που επικρατεί στον κλάδο της τεχνολογίας .

Φυσικά σύμφωνα με τις οικονομικές συνθήκες που βρίσκεται η εταιρεία και με βάση το νόμο 2190/1920, η επιχείρηση δεν μπορεί να προχωρήσει σε διανομή μερισμάτων. Τα κέρδη τα οποία έχει θα χρησιμοποιηθούν προκειμένου να καλυφθούν ζημιές προηγούμενων χρήσεων. Όπως στις δυο προηγούμενες εταιρείες έτσι και για

την FORTH NET θα δούμε την διαγραμματική απεικόνιση καθώς και τον πίνακα με τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης .

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3 FORTH NET

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 FORTH NET

ΚΕΡΛΟΦΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				
Οικονομικά έτη	2006	2007	2008	ΈΩΣ 30/9/2009
Κέρδη προ φόρων	-19172345	-40698287	-46071491	-19408259
Φορολογική υποχρέωση	-2714996	-40671491	-46071491	-19408259
Κέρδη μετά φόρων	-16457349	-32733098	-40185154	-17713861
Μέρισμα	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται	Δεν διανέμονται

4.4 Σύγκριση πορείας επιχειρήσεων

Όπως προκύπτει από την πορεία των παραπάνω εταιρειών βλέπουμε ότι ενώ και οι τρεις επιχειρήσεις ανήκουν στον ίδιο κλάδο η πορεία τους διαγράφεται εντελώς διαφορετική. Αυτό πιθανό να είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι δεν δραστηριοποιούνται μόνο στον Ελληνικό χώρο συνεπώς η οικονομική τους πορεία έχει επηρεαστεί και από τις ξένες οικονομίες .

Στο ίδιο χρονικό διάστημα που η μία εμφανίζει κέρδη η άλλη εμφανίζει σημαντικές ζημιές . Διαπιστώνουμε όμως ότι είτε στην μια είτε στην άλλη περίπτωση δεν υπάρχει διανομή κερδών. Ακόμα και αν επιθυμούσαν κάτι τέτοιο οι διοικήσεις δεν θα ήταν εφικτό για τις επιχειρήσεις εκείνες που παρουσιάζουν ζημιές. Σε ότι αφορά εκείνες που έχουν κέρδη πιθανόν να μην προχωρούν σε διάθεση κερδών είτε επειδή θα πρέπει να καλύψουν ζημιές προηγούμενων χρήσεων, είτε επειδή η πολιτική της εταιρείας τείνει περισσότερο στην τήρηση αποθεματικών για πιθανές μελλοντικές δυσκολίες .

Τα παραπάνω μπορούν να θεωρηθούν σαν μια ένδειξη σε σχέση με την πορεία του κλάδου, διότι η εικόνα είναι περιορισμένη, συνεπώς δεν είναι εφικτό να συμπεράνουμε ότι ο κλάδος της τεχνολογίας αντιπροσωπεύετε πλήρως από την πορεία των συγκεκριμένων εταιρειών. Ο λόγος είναι γιατί το δείγμα το οποίο εξετάσαμε είναι αρκετά μικρό σε σχέση με την εμβέλεια του κλάδου, καθώς επίσης ότι η ίδια η φύση του κλάδου της τεχνολογίας δεν προσδιορίζεται από στασιμότητα αλλά από μια έντονη μεταβλητότητα που συνεχώς φέρνει ανατροπές στα δεδομένα του.

Κεφάλαιο 5^ο

Κοινωνικός χαρακτήρας της φορολογίας

5.1 Βασικοί κανόνες φορολογίας

Στην φορολογία νομικών προσώπων συμπεριλαμβάνονται εισοδήματα κάθε είδους επιχείρησης, για παράδειγμα: πολυεθνικοί κολοσσοί, μεγάλες επιχειρήσεις, ελεύθεροι επαγγελματίες καθώς και μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις.

Ο Adam Smith, περίπου δύο αιώνες πριν, διατύπωσε τους τέσσερις βασικούς κανόνες της φορολογίας, οι οποίοι σπάνια πλέον αναφέρονται στα σύγχρονα σχετικά εγχειρίδια. Δύο εκ των οποίων είναι :

- A) οι φόροι θα πρέπει να είναι πρόσφοροι για τους φορολογουμένους, δηλαδή θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εποφελούντε οι φορολογούμενοι.
- B) η συλλογή των φόρων θα πρέπει να είναι οικονομική, το κόστος δηλαδή της συλλογής των φόρων δεν θα πρέπει να είναι υψηλό.

5.2 Σκοπός

Ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα θα πρέπει να εξασφαλίζει τα απαιτούμενα έσοδα για την ομαλή λειτουργία του κράτους σύμφωνα με την κοινωνική δικαιοσύνη, λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα του ατόμου να προσκομίσει τον φόρο, την καθολικότητα των φόρων, την αποφυγή διπλής φορολογίας, ανάπτυξη της οικονομίας, την ανακατανομή των οικονομικών πόρων , την προώθηση υψηλότερου επιπέδου οικονομικών δραστηριοτήτων με την γνώση ότι ο φόρος είναι θυσία από το άτομο και την επιχείρηση προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Όταν επιτυγχάνεται από το κράτος να συμμετέχουν περισσότεροι στην φορολογία, κατά συνέπεια επιτυγχάνεται και κοινωνική δικαιοσύνη. Έτσι ενισχύεται η κοινωνική υπευθυνότητα και συνοχή, όταν ο καθένας αναλαμβάνει τα βάρη που του αναλογούν. Με τον τρόπο αυτό προστατεύονται οι υγιείς και συνεπείς επιχειρήσεις από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Συνεπώς δημιουργείται το περιθώριο για περαιτέρω μελλοντικές φορολογικές ελαφρύνσεις, απέναντι στους μισθωτούς αλλά και στις επιχειρήσεις. Επίσης η συμμετοχή στα φορολογικά βάρη και η πάταξη της φοροδιαφυγής βοηθά στον περιορισμό των ελλειμμάτων του Δημοσίου.

Ο κοινωνικός χαρακτήρας της φορολογικής πολιτικής, φαίνεται και από τα μερίδια των επιχειρήσεων και των μισθωτών στα φορολογικά έσοδα. Τα τελευταία χρόνια

αυξάνεται το μερίδιο των επιχειρήσεων στα φορολογικά έσοδα και μειώνεται το μερίδιο συμμετοχής των μισθωτών.

5.3 Η σημασία των φόρων για το κράτος

Οι φόροι για το κράτος είναι ότι και το εισόδημα για τους ιδιώτες. Χωρίς τα κρατικά έσοδα το κράτος δεν μπορεί να χρηματοδοτήσει τις δαπάνες του. Η πιο σημαντική πηγή εσόδων πλέον για το κράτος την σύγχρονη κοινωνία δεν είναι άλλη από τους φόρους. Οι φόροι παρέχονται μονόπλευρα, δηλαδή από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις προς το κράτος και όχι αντίστροφα. Η είσπραξη των φόρων από το κράτος γίνεται μέσω του φορολογικού συστήματος και του φορολογικού μηχανισμού που επιβάλλει στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

5.4 Είδη φορολογικών συστημάτων

Ο κοινωνικός χαρακτήρας του φορολογικού συστήματος μιας χώρας διαφαίνεται από την προοδευτικότητα του. Ένα προοδευτικό σύστημα φόρου εισοδήματος, αφαιρεί μεγαλύτερο ποσοστό του εισοδήματος από τα πλουσιότερα άτομα και μικρότερο από τα φτωχότερα. Ενώ ένα αντίστροφο προοδευτικό σύστημα αφαιρεί μεγαλύτερο μέρος από τα εισοδήματα των φτωχότερων στρωμάτων. Υπάρχει όμως και το αναλογικό φορολογικό σύστημα στο οποίο αφαιρείτε από όλα τα επίπεδα ίδιο ποσοστό εισοδήματος.

5.5 Συμπεράσματα

Με βάση όλα όσα προαναφερθήκαν στα προηγούμενα κεφάλαια σε ότι αφορά την φορολογία νομικών προσώπων (αλλά και φυσικών), είναι ότι οι φόροι αποτελούν μονόπλευρη παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τα δημόσιο, χωρίς ουσιαστικά να λαμβάνουν ουσιαστικά αντίστοιχες παροχές από το δημόσιο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση αντιδράσεων από τους φορολογούμενους, προκειμένου να περιορίσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Οι αντιδράσεις αυτές εντοπίζονται στα εξής σημεία :

- Στην φοροδιαφυγή
- Στην φοροαποφυγή
- Στην μετακύληση των φόρων

5.5.1 Φοροδιαφυγή

Με τον όρο φοροδιαφυγή εννοείτε η επιδίωξη μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης ή και αποφυγή καταβολής του φόρου, οπού αποτελεί παράνομη πράξη. Για παράδειγμα : η παράληψη υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή περιουσίας ή υποβολή δήλωσης με ψευδή στοιχεία, όπως ποσά μικρότερα από τα πραγματικά, απόκρυψη πωλήσεων από τις επιχειρήσεις κτλ. Η έκταση που θα λάβει η φοροδιαφυγή σε μια χώρα εξαρτάται αφενός από την τάση των φορολογούμενων για φοροδιαφυγή και αφετέρου από την ικανότητα των αρμοδίων αρχών να περιορίσουν αυτήν την τάση.

Σημαντικοί φορείς που είναι ικανοί να δημιουργήσουν στους φορολογούμενους την τάση προς φοροδιαφυγή είναι:

- Το μορφωτικό επίπεδο: όσο μικρότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο των ανθρώπων μιας χώρας τόσο, τόσο χαμηλότερο είναι το επίπεδο της φορολογικής τους συνείδησης, συνεπώς τόσο μεγαλύτερη είναι η τάση για φοροδιαφυγή.
- Το μέγεθος της φορολογικής επιβάρυνσης της κοινωνίας: όσο μεγαλύτερη είναι η φορολογική επιβάρυνση από ένα φόρο, τόσο αυξάνετε η τάση του φορολογούμενου για φοροδιαφυγή, αφού θα έχει μεγαλύτερο όφελος.
- Η έκταση των φορολογικών απαλλαγών που δίδονται νόμιμα: όσο περισσότερες είναι οι νόμιμες απαλλαγές και οι εκπτώσεις τόσο μειώνεται η χρήση παράνομων μέσων για την καταβολή των φόρων, καθώς δημιουργείτε στους ιδιωτικούς φορείς το συναίσθημα ότι αδικούνται σε περίπτωση που καταφύγουν σε παρανομίες.
- Ο τρόπος δαπάνης των χρημάτων από το δημόσιο: αν τα χρήμα τα του δημοσίου δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά, αλλά κατασπαταλώνονται ανούσια και χωρίς όφελος για τους πολίτες, τότε αυξάνετε η τάση των φορολογούμενων στην φοροδιαφυγή.

Η ικανότητα του κράτους να αντιμετωπίσει την τάση για φοροδιαφυγή εξαρτάται από το πόσο οργανωμένες είναι οι φοροτεχνικές υπηρεσίες, η ποιότητα των φοροτεχνικών οργάνων, το είδη υπάρχον σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται για την βεβαίωση και την είσπραξη των φόρων, την διάρθρωση του φορολογικού συστήματος κτλ.

Οι συνέπειες που προκλείνονται σε μια χώρα εξ αιτίας της φοροδιαφυγής είναι σοβαρές γιατί:

- Τα έσοδα δεν είναι αρκετά, με αποτέλεσμα να μην λειτουργεί ικανοποιητικά ο δημόσιος τομέας.
- Προκαλούνται κοινωνικές αδικίες αφού οδηγεί σε αναδιανομή εισοδήματος από τους έντιμους φορολογούμενους στους φοροφυγάδες.
- Παρεμποδίζεται η οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, καθώς περιορίζονται τα κίνητρα για την προώθηση αυτής της οικονομικής ανάπτυξης.

Η φοροδιαφυγή είναι αδίκημα και τιμωρείται από το κράτος με ποινές όπως, φυλάκιση, πρόστιμο κλπ ανάλογα με την έκταση της σοβαρότητας.

5.5.2 Φοροαποφυγή

Με τον όρο φοροαποφυγή εννοείτε η περίπτωση όπου ο φορολογούμενος κάνοντας χρήση νόμιμων μέσων επιδιώκει να μειώσει την φορολογική του υποχρέωση ή ακόμα και να καταφέρει να αποφύγει εντελώς την καταβολή του φόρου. Τέτοιου είδους παραδείγματα συναντάμε συχνά στην φορολογία φυσικών προσώπων. Για παράδειγμα :

- Όταν ένα ζευγάρι φορολογείτε χωριστά, υπάρχει το ενδεχόμενο ένας από τους δύο συζύγους να μεταβιβάσει στον άλλο μέρος εισοδήματος έτσι ώστε να μειωθεί η φορολογική του επιβάρυνση.
- Στην φορολογία κληρονομιών, οι φορολογούμενοι χρησιμοποιώντας την μέθοδο των διαδοχικών μεταβιβάσεων των περιουσιακών στοιχείων, ή με δωρεές ή με εικονικές πωλήσεις της περιουσίας στους μελλοντικούς κληρονόμους, προσπαθούν να αποφύγουν τον φόρο.

5.5.3 Μετακύληση των φόρων .

Με τον όρο μετακύληση των φόρων εννοείτε η μετάθεση του φόρου από τον ένα ιδιωτικό φορέα, στον οποίο έχει επιβληθεί αρχικά ο φόρος, σε έναν άλλο ιδιωτικό φορέα. Διακρίνεται σε δύο περιπτώσεις : α) στην μετακύληση των φόρων προς τα εμπρός και β) την μετακύληση των φόρων προς τα πίσω.

- μετακύλιση των φόρων προς τα εμπρός υπάρχει όταν ο φόρος επιβαρύνει τους τελικούς καταναλωτές των προϊόντων με αύξηση των τιμών τους.
- μετακύλιση των φόρων προς τα πίσω υπάρχει όταν ο φόρος επιβαρύνει τους κατόχους των παραγωγικών συντελεστών, έχοντας ως συνέπεια την μείωση των καθαρών τους αμοιβών.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η περίπτωση που ένας καπνοβιομήχανος μετακυλύει το φόρο κατανάλωσης καπνού στους εμπόρους τσιγάρων με αποτέλεσμα την άνοδο της τιμής πώλησης τους (μετακύλιση προς τα εμπρός). Στην αντίθετη περίπτωση ο ίδιος καπνοβιομήχανος μετακυλύει το φόρο εισοδήματος είτε στους μισθωτούς που απασχολεί, μειώνοντας το εισόδημα τους, είτε στους καπνοπαραγωγούς μειώνοντας την τιμή αγοράς του προϊόντος (μετακύλιση προς τα πίσω).

Με την μετακύλιση του φόρου υπάρχει μετάθεση της φορολογικής επιβάρυνσης από τον ένα φορολογούμενο στον άλλο, μέχρι να αναληφθεί οριστικά από τον φορολογούμενο εκείνο που δεν θα μπορεί να μετακυλήσει παραπέρα τον φόρο.

Βιβλιογραφία

- Κων/νου Δ. Φινοκαλιώτη, ‘φορολογικό δίκαιο’, εκδόσεις Σάκκουλα. (βιβλίο)
- Δημήτρης Σταματόπουλος –Αντώνης Καραβοκύρης, ‘φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων’, εκδόσεις ELF ORIN. (βιβλίο)
- Χρήστου Ν. Τότση, ‘κώδικας φορολογίας εισοδήματος’, εκδόσεις Πάμισος.(βιβλίο)
- Εμμανουήλ Ι. Σακέλη – Ιωάννη Γ. Αναστασιάδη, ‘η διάθεση των κερδών των εταιρειών’,εκδόσεις Βρύκους Ε.Ε. (βιβλίο)
- Δημήτρης Σταματόπουλος, ‘κώδικας φορολογικών βιβλίων και στοιχείων’, εκδόσεις Σάκκουλα. (βιβλίο)
- Καραγιάννης Ι. Δημήτριος – Καραγιάννης Δ. Ιωάννης - Καραγιάννη Δ. Αικατερίνη, ‘φορολογία –φοροτεχνικά –υπολογισμός του φόρου εισοδήματος’,εκδόσεις Καραγιάννη. (βιβλίο)
- PDF. Κουλούρη Ελένη ‘διανομή κερδών και μερισματική πολιτική Α.Ε. εισηγμένων στο Χ.Α.Α’ (πτυχιακή)
- PDF. Συγλέτου Άννα –Τρυπάκη Μαρία ‘φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων’ (πτυχιακή)

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- www.notion.gr
- www.in.gr

- www.fle.gr
- www.power-tax.gr (παράδειγμα διάθεσης κερδών και υπολογισμού φόρου του Κων/νου Γεωργόπουλου)
- www.pissas.gr
- www.syn.gr
- www.forthnet.gr
- www.altec.gr
- www.singularlogic.eu
- www.ase.gr
- www.ethesis.gr